

Jaarverslag 2019

Jaarverslag 2019

Brabantse Milieufederatie

BRABANTSEMILIEUFEDERATIE.NL



“

De BMF heeft als doel het bevorderen van een duurzame ontwikkeling tussen de mens en zijn omgeving, met daarbij een speciale zorg voor de natuur, het landschap en het milieu in de provincie Noord-Brabant.

”

Facts & Figures 2019



104 organisaties
aangesloten bij de BMF



984 bezoekers
aan 38 georganiseerde activiteiten



40.719 personen
online bereikt en 272 keer in de media



442 adviezen
gegeven aan inwoners en lokale en regionale organisaties



In 37 multi-stakeholder-netwerken
geparticipeerd, 7 netwerken opgezet



7 nieuwe initiatieven
helpen opstarten, 13 bestaande initiatieven ondersteund



19 bedrijven advies gegeven
over duurzame bedrijfsvoering



45 zienswijzen
en/of beroepen ingediend



Bij 37 beleidsontwikkelingstrajecten
input geleverd



Inhoud

BESTUURSVERSLAG

1	Voorwoord	08
2	Over ons	11
	Onze missie	12
3	Activiteiten	15
	Reguliere activiteiten	16
	Projecten	18
	Bijdragen aan provinciale ambities	18
4	Organisatie & Bedrijfsvoering	23
	Organisatie	24
	Bedrijfsvoering	24
5	Planning & Control	33
	Risicomanagement	34
	Toekomst	35
	Begroting 2020	36

FINANCIEEL VERSLAG

6	Financieel jaarverslag 2019	43
	Balans	44
	Staat van baten en lasten over 2019	45
	Financiële reserves	46
7	Jaarrekening 2019	49
8	Overige gegevens	65
	Controleverklaring van de accountant	66

BIJLAGEN

Bijlage 1 Toelichting urenadministratie	70
Bijlage 2 Ontvangen projectsubsidies Stichting De Natuur- en Milieufederaties 2019	74



Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2019. In veel opzichten een bijzonder jaar. De bestuursstructuur van de BMF is gewijzigd, wat leidde tot een compleet nieuw bestuur. Met ook een nieuwe directie zijn we met de scherpe ambities die u van ons kent vol energie aan de slag gegaan.

Biodiversiteit en duurzaamheid is een zaak van lange adem. In dat opzicht is er voor mij een logisch verband tussen de jaren '80 toen ik zelf bij de BMF werkte en deze spannende tijd. Ik vind het dan ook een eer om als voorzitter met bestuur, directie en bureau de grote uitdagingen van deze tijd aan te gaan.

De buitenwereld stond ondertussen niet stil. De Raad van State kwam met de baanbrekende uitspraak over het Programma Aanpak Stikstof (PAS), tegelijkertijd gingen de Regionale Energie Strategieën van start. Er was ook veel aandacht voor onderwerpen als klimaatopwarming en natuurinclusieve kringlooplandbouw. We zagen de populariteit van voedselbossen verder toenemen, net als de aandacht voor circulair geproduceerde spullen. De BMF was zichtbaar op al deze thema's, samen met haar aangesloten organisaties en duurzame koplopers.

Het jaar 2019 werd ook gekenmerkt door een zomer waarin opnieuw droogte- en warmterecords in Brabant werden verbroken, grondwater schaars werd en daarmee de belangentegenstelling tussen watervragende partijen groter werd. Het stikstofdossier zorgde in het najaar voor grootschalige boerenprotesten en uiteindelijk het uiteenvallen

van de Brabantse coalitie, die slechts een halfjaar daarvoor was aangetreden. De BMF zette zich voor en achter de schermen in om te helpen bij het bereiken van een oplossing voor de ontstane stikstofcrisis, waarbij alle sectoren hun verantwoordelijkheid nemen en waarbij de focus naast natuurherstel ook op gezondheid ligt.

Op dit moment heeft het onderwerp gezondheid ons allemaal in de greep. We hebben te maken met een Coronacrisis die na de stikstofcrisis en de droogte Brabant opnieuw harder lijkt te treffen dan andere provincies. Het Coronavirus doet ons niet alleen beseffen hoe kwetsbaar we als mensen zijn, maar ook hoe afhankelijk we zijn van een wereldwijde economie die gericht is op open grenzen en voortdurende groei. Het besef groeit dat het zo niet langer kan. Maar wat kunnen we leren van deze pandemie? En wat willen we ervan leren?

Ondertussen kampt de natuur opnieuw met verdroging, verbranding en vermesting. Bijna een jaar na de uitspraak van de Raad van State is er nog nauwelijks iets gedaan aan het actief terugdringen van het stikstofoverschot in de natuur. Dit soort uitdagingen vragen veel van de BMF. Op basis van onze jarenlange kennis, ervaring en vaardigheden blijven we ons inzetten voor een mooi en duurzaam Brabant. Dat doen we samen, met onze aangesloten organisaties, maatschappelijke partners, overheden en het Netwerk Goed Boeren. Doet u mee? Voor een mooi en duurzaam Brabant!

Gertjan Endedijk
voorzitter BMF

2 | Over ons



Over ons

De BMF staat voor een schoon milieu, een vitale en rijke natuur, een gevarieerd landschap en een duurzame economie. Nu en straks.

De Stichting Brabantse Milieufederatie (BMF) werkt aan een duurzame toekomst van Brabant. Dat doet de BMF sinds haar oprichting in 1972 onafhankelijk van enige politieke, levensbeschouwelijke of maatschappelijke overtuiging. De BMF overkoepelt ruim 100 aangesloten (vrijwilligers)organisaties op het gebied van natuur, milieu en landschap in Brabant en maakt deel uit van de landelijke Natuur en Milieufederaties.

2.1 Onze missie

De BMF streeft naar een Brabant waarin we opereren binnen de draagkracht van het ecosysteem. We blijven binnen de grenzen van de herstelcapaciteit en we herstellen waar mogelijk schade uit het verleden.

Om een duurzame toekomst te creëren moeten we kringlopen sluiten en hernieuwbaar produceren. Daarnaast moeten we een halt toeroepen aan praktijken die het ecosysteem beschadigen. Dat doen we zoveel mogelijk samen: samen met de lokale organisaties die zich hebben aangesloten bij de BMF, samen met individuele Brabanders die de BMF ondersteunen en samen met overheden en ondernemers die net als wij echt willen bouwen aan een duurzaam Brabant.

De BMF zet zich in voor een Brabantse samenleving die:

- Natuur en landschap beschermt en de biodiversiteit herstelt;

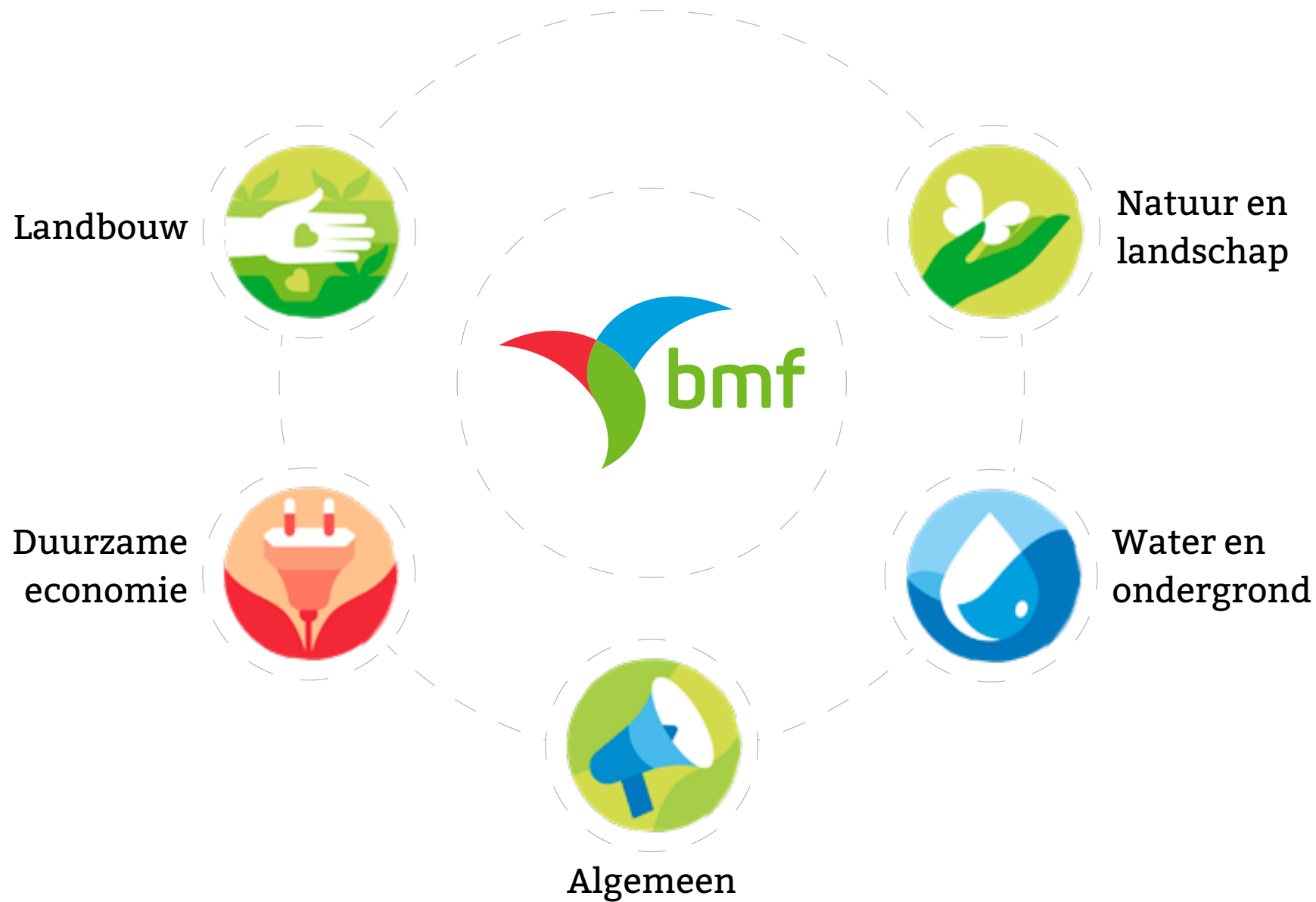
- Kringlopen sluit en waarin landbouw natuurinclusief is
- Kan rekenen op voldoende en schoon water;
- Haar ecologische voetafdruk verkleint door de economie circulair te maken;
- Volledig draait op schone, hernieuwbare energie, natuur en landschap beschermt en de biodiversiteit herstelt.

Op deze inhoudelijke doelen is onze inzet:

- **Bescherming** en verbetering van natuur, landschap, leefomgeving en biodiversiteit in Brabant. Dat doen we samen met onze achterban, koploper bedrijven en bewoners. Door positieve ontwikkelingen te steunen en negatieve ontwikkelingen tegen te houden;
- **Ontwikkelen en ondersteunen** van initiatieven die Brabant duurzamer maken, samen met de samenleving, het bedrijfsleven en andere maatschappelijke organisaties;
- **Deelnemen** in beleidstrajecten met als doel Brabant te verduurzamen;
- Brabanders **informer**en over en activeren op thema's rondom natuur, landschap, milieu en duurzame economie.

Kortom, we verzetten ons tegen ongewenste ontwikkelingen en laten zien hoe het wel kan. We stimuleren initiatieven vanuit de Brabantse samenleving, ondersteunen deze en verbinden partijen die samen grote stappen kunnen zetten. Met de steun van bewoners en koploperbedrijven kan een krachtig signaal worden gegeven aan overheden en bedrijven dat mensen verandering willen en die ook dragen. En we nemen zelf initiatieven om duurzaamheid te versnellen.

Bij de uitvoering staan het creëren van een breed maatschappelijk bewustzijn, het ontwikkelen van vernieuwende concepten en het aangaan van allianties voorop.



3 | Activiteiten



Activiteiten

Ons doel is om meer impact te genereren door in Brabant te werken aan concrete resultaten op onze inhoudelijke doelen. Zo werken we aan een mooi en duurzaam Brabant.

In dit hoofdstuk beschrijven we kort onze resultaten in de diverse projecten en van structurele werkzaamheden. Ons werk is ingedeeld in twee categorieën. Dit zijn:

- A. Reguliere activiteiten
- B. Projecten

In dit jaarverslag willen we u een goede indruk bieden van onze inzet gedurende het jaar en de impact die we daarmee bereiken. De financiële inzet is weergegeven in [bijlage 1](#), daar treft u een verantwoording aan van de gerealiseerde uren per financier. Voor een overzicht van ons werk in 2019 per thema verwijzen we u naar ons [publieksgerichte jaarbericht 2019](#).

3.1 Reguliere activiteiten

De BMF heeft in 2019 verschillende reguliere activiteiten verricht, dat hebben we gedaan binnen de werkvelden Natuur en landschap, Water en ondergrond, Landbouw en Duurzame economie. Daarnaast zijn er meer algemene werkzaamheden, daaronder vallen onder andere communicatie en de (juridische) ondersteuning van bij ons aangesloten organisaties.

- De BMF heeft dit jaar **7 nieuwe initiatieven** helpen opstarten, zoals een energiecoöperatie, een voedselbos en een bewonersinitiatief, en **13 bestaande initiatieven** ondersteund naar verdere professionalisering.

- We participeerden in **37 multi-stakeholder-netwerken**. Bij 7 daarvan was de BMF aanjager of initiatiefnemer, bijvoorbeeld bij het Koepelplan Voedselbossen en de projectgroep Brabant Bodem. In deze netwerken namen zo'n 684 vertegenwoordigers van organisaties deel.

Een multi-stakeholder-netwerk is een leernetwerk of een samenwerkingsverband. Het betreft zowel formele als informele netwerken, die structureel zijn, niet eenmalig. Hierbij nemen minimaal 3 onderscheidende partijen deel, zoals een federatie, overheid, bedrijven, lokale of regionale organisaties of collega-organisaties.

- In 2019 organiseerde de BMF **38 kennisbijeenkomsten**, cursussen, lezingen en excursies, zoals de jaarlijkse Warendelezing, juridisch-bestuurlijke praktijkworkshops en achterbanbijeenkomsten in het kader van de RES. We zorgden er daarnaast voor dat **51 agrarische ondernemers** tijdens vijf bedrijfsbezoeken kennis over concrete natuurinclusieve maatregelen konden opdoen en uitwisselen. In totaal waren er **984 deelnemers** aan deze evenementen en bijeenkomsten.

Wat is het effect van deze excursies en bijeenkomsten? De kennis is vergroot van deelnemers, handelingsperspectief geboden, netwerk versterkt, projectvoorstel in voorbereiding met een organisatie waar we eerder nog niet mee samenwerkten, versterking netwerk tussen progressieve boeren, toename draagvlak voor natuurinclusieve landbouw, inspiratie voor aangesloten organisaties, kennis vergroot over voedselbossen, cursisten kunnen zelf aan de slag met voedselbossen, inspiratie en toename kennis over biodiversiteit, toename draagvlak voor energietransitie, toename kennis

over juridische mogelijkheden voor bewonersgroepen en of natuur- en milieuorganisaties, beter begrip voor de effecten van grootschalige energieopwekking op natuur en landschap, meer kennis over de Regionale Energie Strategieën en bieden van handelingsperspectief (wat kun je zelf doen), meer verbinding tussen groene-organisaties en energie-organisaties.

- De BMF heeft dit jaar **260 adviezen gegeven aan lokale en regionale organisaties**, inclusief terreinbeherende organisaties. Daarnaast gaven we **182 adviezen aan inwoners**. Zo publiceerden we een handreiking over bescherming van zandpaden. Aan 19 bedrijven brachten we advies uit over of gaven we ondersteuning bij verduurzaming van de bedrijfsvoering.
- We leverden input bij **37 beleidsontwikkelingstrajecten** in het afgelopen jaar. Bij 14 van deze trajecten werd een substantieel deel van ons advies overgenomen in het uiteindelijke beleid. Zo zijn op initiatief van de BMF in alle 4 de RES-regio's de inzet van de Zonneladder en de inzet van 50% lokaal eigendom bij grootschalige projecten opgenomen. Daarmee wordt er een goede uitgangspositie gecreëerd voor draagvlak en burgerparticipatie.
- In 2019 heeft de BMF **45 zienswijzen** en/of beroepen ingebracht bij beleidsontwikkeltrajecten en besluiten, waaronder het beroep tegen de geplande megastal bij de Kampina. In veel gevallen samen met een of meer aangesloten organisaties. Daarnaast heeft de BMF als eerste natuur en milieufederatie een Actieplan Stikstof gelanceerd, gebaseerd op inbreng van de aangesloten organisaties.

- De BMF **vertegenwoordigde 104 aangesloten organisaties** in 2019 bij beleidsoverleggen. Bijvoorbeeld in het kader van het locatiebeleid mestverwerking, de rondetafelbijeenkomst over kunstmestvervanging en de gesprekken over de Brabantse aanpak stikstof. Bij de RES vertegenwoordigen we alle aangesloten organisaties en indirect zo'n 60 lokale energiecoöperaties.

Uitgelicht | Regionale Energie Strategie



De BMF heeft aandacht gevraagd voor 50% lokaal eigendom bij grootschalige projecten, dit punt is nu opgenomen in de 4 Regionale Energie Strategieën. Daarmee wordt er een goede uitgangspositie gecreëerd voor burgerparticipatie. Daarnaast hebben we een tiental bijeenkomsten georganiseerd voor onze aangesloten organisaties om hen te informeren en betrekken bij de RES. Tegelijkertijd heeft de BMF een band opgebouwd met energiecoöperaties. Door onze activiteiten is de band tussen energiecoöperaties en de groene achterban versterkt. Ook zijn ongeveer 25 van de 60 energiecoöperaties bij elkaar gekomen en is er aanzet gedaan tot nadere samenwerking in regionaal of provinciaal verband.

3 | Activiteiten

3.2 Projecten

In 2019 kwamen verschillende projecten tot een afronding, andere projecten zullen in 2020 worden voorgezet.

Afgeronde projecten	Opdrachtgever
Secretariaat Water Natuurlijk	Water Natuurlijk Brabant
Waterschapsverkiezingen	Water Natuurlijk Brabant
Cursussen verduurzaming landbouwsysteem	Provincie Noord-Brabant
GOB inzet voedselbossen	Groen Ontwikkelfonds Brabant
Website Natuurinclusief landbouwinitiatief.nl	Natuur en Milieufederaties
Bedrijfsbezoeken Netwerk Goed Boeren	FoodUp Brabant
Agrarisch natuurbeheer/ landbouw	Natuur en Milieufederaties
Casussen milieustudie wind op land	Natuur en Milieufederaties
Secretariaat BEA	Provincie Noord-Brabant
Projectleider CE miv	Natuur en Milieufederaties
Circulaire economie	Natuur en Milieufederaties
Ondersteuning energie initiatieven	Natuur en Milieufederaties

De volgende projecten zijn doorlopend of eerder gestart en lopen in ieder geval door in 2020:

Lopende projecten	Opdrachtgever
Nacht van de Nacht*	Natuur en Milieufederaties
Netwerk Goed Boeren**	FoodUp Brabant
Voedselbossen cursussen***	Foodup Brabant
Beleidsmatige betrokkenheid verduurzaming Moerdijk	Havenbedrijf Moerdijk
Natte Natuurparels	ZLTO
Brabants Bodem	Ministerie van LNV
Koepelplan voedselbossen	De Hoge Zandgronden
Energietuinen	Natuur en Milieufederaties
Grondwaterbehoefte Brabantse natuur	Provincie Noord-Brabant en terreinbeherende organisaties
Participatiecoalitie	Natuur en Milieufederaties
Kansen en Kuilen / Men Brabant, ons waoter	Brabant Water
Portefeuillehouderschap stikstof	Natuur en Milieufederaties
Klimaatambassadeurs	Natuur en Milieufederaties

* Dit is een jaarlijks terugkerend evenement.

** Werkbezoek voor College GS heeft in 2019 nog niet plaatsgevonden.

*** Één cursus is verzet naar 2020.

3.3 Bijdragen aan provinciale ambities

Natuur en landschap

Met onze activiteiten sloten we aan bij de provinciale Structuurvisie Ruimte, de uitvoeringsagenda voor natuur, de opgave voor een klimaatbestendige ontwikkeling van Noord-Brabant, de opgave om natuurgebieden te vergroten (NB), te verbinden en de milieuomstandigheden te verbeteren en ook buiten de natuurgebieden de bescherming en vooral de ontwikkeling van natuurwaarden meer dan voorheen te koppelen aan de ontwikkeling van (nieuwe) functies, zoals verwoord in de Structuurvisie Ruimte.

Water en ondergrond

Met onze activiteiten sloten we aan bij de provinciale doelstellingen die zijn geformuleerd in het Provinciaal Milieu- en Waterplan 2016-2021 (PMWP). Het gaat dan om voldoende water voor mens, plant en dier, een schone en gezonde leefomgeving, bescherming tegen de gevolgen van overstromingen en externe risico's door een klimaatrobuuste inrichting van Brabant en de verduurzaming van de waterketen.

Landbouw

Met onze activiteiten sloten we aan bij het Uitvoeringsprogramma Brabantse Agrofood, waarmee de provincie in 2020 tot de meest duurzame en slimme agrofoodregio's van Europa wil behoren. Ook versterkte het de doelen van het Uitvoeringsprogramma Natuurinclusieve Landbouw, waarmee de provincie een impuls wil geven aan natuurinclusieve landbouw, door potentiële omschakelaars te ondersteunen. Tot slot sloten onze activiteiten aan bij het volgende doel van het PMWP: 'Bodem, water, lucht

en natuur zijn van goede kwaliteit en dragen bij aan onze gezondheid. Ook zorgen ze voor een aantrekkelijk, gevarieerd landschap.'

Duurzame economie

Met onze activiteiten sloten we aan bij de Bouwstenennotitie 'Circulaire Economie 2019-2028, Brabant beweegt in kringlopen' van de provincie Noord-Brabant. Daarnaast ondersteunde de BMF de provincie bij haar streven naar een energie neutrale samenleving in 2050, binnen het Uitvoeringsprogramma Energie.

Algemeen

De algemene activiteiten van de BMF waren en zijn er op gericht om onder Brabanders meer draagvlak en begrip te krijgen voor het belang van de transitie naar een duurzame samenleving. Om dit doel te bereiken ondernam de BMF diverse activiteiten.

Communicatie

Communicatie richt zich op het zichtbaar maken van de Brabantse Milieufederatie enerzijds en het versterken van haar positie anderzijds. Het gaat daarbij zowel om interne communicatie (naar de aangesloten organisaties) als externe communicatie (naar een breder publiek, de politiek en andere stakeholders). Communicatie levert daarmee een belangrijke bijdrage aan het primaire proces van de BMF: het organiseren van een sterke achterban en het effectief behartigen van de natuur- en milieubelangen in Brabant.

In 2019 lanceerde de BMF een nieuwe website. Tegelijkertijd groeit de online community van de BMF. Zo kozen bijna 3.800 supporters ervoor om onze e-mailnieuwsbrief te ontvangen.

E-mail blijft daarmee ons belangrijkste communicatiemiddel. Op social media is de BMF ook actief en zichtbaar aanwezig. Het aantal volgers en vrienden op Facebook blijft groeien, daarnaast is Twitter een belangrijk platform voor de BMF. In totaal bereikte de BMF ruim 3.300 volgers op social media. Naast onze eigen kanalen is de BMF ook zichtbaar via externe mediakanalen. Zo waren we ruim 270 keer zichtbaar in lokale en regionale media.

Uitgelicht | Natuurinclusieve landbouw



De BMF wil de omslag naar natuurinclusieve landbouw stimuleren. Duurzame boeren geven we een politieke stem met onder andere een werkbezoek voor Statenleden. De BMF verzet zich tegen ongewenste agrarische ontwikkelingen. Zo dienden we in 2019 een zienswijze in op het locatiebeleid mestbewerking. We voerden een campagne om stankoverlast tegen te gaan; van opiniestukken tot beleidsoverleg tot brieven aan Kamerleden. Ook publiceerden we een factsheet over de verduurzamingsopgaven in de landbouw. Met andere Brabantse stakeholders hebben we het project Brabants Bodem voorbereid. En we werkten met groene organisaties samen op de thema's kringlooplandbouw, mest en de warme sanering varkenshouderij.

Al 24 jaar steun van de Postcode Loterij



V.l.n.r.: Sonja Sars (Netwerksecretaris), Postcode Loterij ambassadeurs Winston Gerschtanowitz en Gaston Starreveld, Annie van de Pas (netwerkdirecteur) en Postcode Loterij ambassadeur Martijn Krabbé – Foto: Roy Beusker Fotografie

Tijdens het jaarlijkse Goed Geld Gala maakt de Nationale Postcode Loterij bekend welke bedragen zij doneren aan goede doelen. Dankzij de deelnemers van de Postcode Loterij gaat er in 2020 ruim 376 miljoen euro naar 123 goede doelen die zich inzetten voor mens en natuur. De Natuur en Milieufederaties horen al sinds 1996 bij de goede doelen die op een bijdrage mogen rekenen.

De Natuur en Milieufederaties ontvangen dit jaar opnieuw een vaste bijdrage van 2,25 miljoen euro van de Postcode Loterij: een aanzienlijk bedrag waar wij ontzettend blij mee zijn.

10 miljoen bomen

In het najaar van 2019 vielen we ook nog eens extra in de prijzen, toen bekend werd gemaakt dat Plan Boom mede dankzij de Postcode Loterij van start kon gaan. Met een extra schenking van 2,25 miljoen euro gaan we de komende vier jaar in heel Nederland 10 miljoen bomen planten. “Plan Boom geeft iedereen de kans om direct iets bij te dragen voor het

klimaat door mee te doen aan het planten van deze bomen. Daarom ben ik er zo trots op dat we dit plan, samen met een brede coalitie van partners, dankzij de bijdrage van de Postcode Loterij nu kunnen gaan realiseren”, licht een enthousiaste Netwerkdirecteur Annie van de Pas toe.

De Natuur en Milieufederaties zijn de Postcode Loterij en alle deelnemers enorm dankbaar voor hun bijdrage. Met hun steun kunnen we ons blijven inzetten voor mooie en duurzame provincies.



4 | Organisatie & Bedrijfsvoering



Organisatie & Bedrijfsvoering

4.1 Organisatie

Doel

De doelstelling van de Stichting Brabantse Milieufederatie, zoals vastgelegd in de statuten, omvat het bevorderen van een duurzame ontwikkeling tussen de mens en zijn omgeving, met daarbij een speciale zorg voor de natuur, het landschap en het milieu in de provincie Noord-Brabant. De Stichting streeft dit doel na, onafhankelijk van enige politieke, levensbeschouwelijke of maatschappelijke overtuiging.

Stichtingsvermogen

Het vermogen van de Stichting wordt gevormd door:

- het stichtingskapitaal;
- het Casimir fonds;
- subsidies, donaties, schenkingen, erfstellingen en legaten;
- contributies;
- alle andere verkrijgingen en baten.

De Brabantse Milieufederatie zet zich in voor maatschappelijke doelen en heeft geen winstoogmerk.

Verantwoording

Het bestuur van de Brabantse Milieufederatie past voor de verantwoording de richtlijnen Goede doelenorganisaties RJ 650 toe.

Financieel beheer en controle

De financiële administratie werd in 2019 gedeeltelijk in eigen beheer uitgevoerd en gedeeltelijk door Dijksterhuis Accountants- en Adviesbureau en Gosens Accountancy en Administraties. De salarisadministratie was in 2019 uitbesteed aan Dijksterhuis Accountants- en Adviesbureau. Gosens Accountancy en Administraties verzorgde de financiële tussenrapportages en het opstellen van de conceptjaarrekening.

De accountantscontrole is uitgevoerd door WITH accountants B.V. uit Alphen aan den Rijn. De controleverklaring is in de jaarrekening opgenomen.

CBF-keurmerk en ANBI-erkenning

De BMF heeft sinds 1-1-2005 het CBF-keurmerk voor goede doelen en vanaf 1-1-2016 de Erkenning. In 2016 is een periodieke (driejaarlijkse) toets gestart en is op verzoek de BMF beoordeeld als Fondsenwervende instelling. De BMF is daarnaast door de belastingdienst aangewezen als een Algemeen Nut Beogende Instelling, ANBI. Dat houdt in dat een gift aan ons aftrekbaar is van het belastbaar inkomen. Maar het mes snijdt aan twee kanten: wij hoeven over een gift ook geen belasting te betalen. Daardoor komen giften aan ons geheel ten goede aan ons werk.

Daarnaast heeft de BMF een eigen BMF-code.

4.2 Bedrijfsvoering

Bestuursstructuur

De organisatie van de BMF bestaat vanaf 30 september 2019 uit een Algemeen Bestuur, Dagelijks Bestuur en het professionele bureau. Er is sprake van een bestuur op afstand.

Dit betekent in de praktijk dat de directie een actieve rol vervult om de leden van het bestuur periodiek te informeren over relevante ontwikkelingen. Daarbij geldt dat het Dagelijks Bestuur meer en frequenter informatie ontvangt dan het Algemeen Bestuur, gezien hun verantwoordelijkheid om toezicht te houden op het beleid van de Directie.

De leden van het Dagelijks Bestuur zijn ook een sparringpartner voor de directie van de BMF, zowel op inhoudelijke dossiers als op vraagstukken die betrekking hebben op de bedrijfsvoering of de financiën van de BMF. Daarnaast is het Dagelijks Bestuur formeel werkgever van de directeur.

Wijziging bestuursstructuur

Tot 30 september 2019 had de BMF een Raad van Toezicht (RvT) en een adviesraad, de Raad van Aangeslotenen (RvA). In de praktijk bleek het moeilijk om de stichting te besturen met deze twee organen. De verantwoordelijkheden van beide onderdelen kenden een te grote overlap, in de praktijk was er bijna sprake van een toezichthouder op de toezichthouder.

Om tot een betere bestuursvorm te komen is in de zomer van 2019 intensief overlegd tussen RvT, RvA en de interim-directeur.

Uitgangspunten daarbij waren vooral:

- het bereiken van een duidelijkere scheiding tussen bestuur, toezicht en advies;
- een bredere maatschappelijke verankering in het bestuur;
- een betere borging van de belangen van de aangesloten organisaties.

Er is gezocht naar een model dat meerwaarde biedt voor de directie en het professionele bureau én waarin de

brede achterban van aangesloten organisaties zich meer vertegenwoordigd voelt en ook een constructieve rol kan spelen.

Van de verschillende modellen (Raad van Toezicht, Vereniging, Dagelijks Bestuur/Algemeen Bestuur) zijn de voor- en nadelen in kaart gebracht. Uiteindelijk is er voor het Dagelijks Bestuur/Algemeen Bestuursmodel gekozen als de bestuursvorm die het beste tegemoet komt aan de uitgangspunten.

Bij de voorbereiding van de statuten is veel aandacht besteed aan de wijze waarop de rol van de aangesloten organisaties bij het besturen van de BMF het beste georganiseerd kan worden.

Dagelijks Bestuur/Algemeen bestuur

In de statuten is bepaald dat de BMF de volgende organen kent:

- een Dagelijks Bestuur;
- een Algemeen Bestuur;
- een Directie.

Daarnaast kent de stichting Aangesloten Organisaties.

Dagelijks Bestuur (DB)

De BMF wordt bestuurd door het Dagelijks Bestuur. Dat bestaat uit tenminste 5 en ten hoogste 7 leden die door het Algemeen Bestuur worden benoemd. Vastgesteld is dat de meerderheid van de leden van het DB dient te bestaan uit personen die afkomstig zijn uit de Aangesloten Organisaties of daardoor worden aangedragen. DB-leden hebben een zittingstermijn van 3 jaren en zijn in beginsel éénmaal herkiesbaar. Het DB is belast met het besturen van de BMF en het toezicht houden op het beleid van de Directie.

Algemeen Bestuur (AB)

Het Algemeen Bestuur houdt toezicht op het DB en op de algemene gang van zaken binnen de BMF. Daarnaast dient het zich in te spannen om het maatschappelijk draagvlak voor de BMF te vergroten en haar doelstellingen uit te dragen. Het AB bestaat uit ten minste 12 en ten hoogste 20 leden. De leden van het DB zijn ook lid van het AB.

Belangrijk is dat de leden van het AB worden benoemd door de Aangesloten Organisaties. Tenminste driekwart van de leden van het AB dient te bestaan uit personen die afkomstig zijn uit de Aangesloten Organisaties of daardoor worden aangedragen. De zittingstermijn is 3 jaar, en aftredende leden zijn herkiesbaar.

Het AB moet de hoofdlijnen van het beleid goedkeuren, inclusief een meerjarig beleidsplan. Daarnaast keurt het AB het jaarplan (vast te stellen door het DB) goed, inclusief begroting. Ook de jaarstukken worden goedgekeurd door het AB. Het AB benoemt de leden van het DB.

Directie

De Directie leidt de werkorganisatie en is belast met de voorbereiding en uitvoering van het beleid.

Aangesloten Organisaties

De BMF kent Aangesloten Organisaties. Zij betalen jaarlijks een vergoeding; contributie. De Aangesloten Organisaties hebben het recht op ondersteuning van de BMF, zulks ter beoordeling van de Directie. Ze hebben ook recht om onderwerpen die passen binnen de doelstelling van de BMF te bespreken met DB en AB, en op inzage in het beleidsplan, het jaarplan en het jaarverslag.

4 | Organisatie & Bedrijfsvoering

De Aangesloten Organisaties vergaderen tezamen ten minste éénmaal per jaar. Belangrijke bepaling is dat de Aangesloten Organisaties tijdens die vergadering nieuwe leden van het Algemeen Bestuur benoemen, op voordracht van het DB.

De Aangesloten Organisaties hebben in de statuten een invloedrijke rol gekregen:

- alleen zij benoemen de leden van het AB;
- driekwart van het aantal AB-leden dient afkomstig te zijn uit, of aangedragen te worden door de Aangesloten Organisaties;
- in meerderheid dient het aantal leden van het DB eveneens afkomstig te zijn uit, of aangedragen te worden door de aangesloten organisaties.

In 2019 waren er geen mutaties in het aantal aangesloten organisaties. Het waren er 104.

Begunstigers

De BMF kent ook Begunstigers. Dat zijn personen of organisaties die de BMF willen ondersteunen, zonder tegenprestatie en zonder verdere rechten en verplichtingen. Hiervoor is gekozen om het karakter van een federatie van organisaties te benadrukken. Begunstigers moeten zich melden bij en geaccepteerd worden door de directie.

Overgang van oude naar nieuwe bestuursstructuur

Bij het passeren van de statutenwijziging bij de notaris dienden het AB en het DB in functie te zijn. Dat betekende dat de benoemingsprocedure zoals opgenomen in de nieuwe statuten nog niet gevolgd kon worden; de statuten waren immers nog niet van kracht. De voormalige Raad van Toezicht heeft op zich genomen om in samenspraak met het DB van de Raad van

Aangeslotenen een oproep voor bestuursleden te plaatsen, en de selectie uit te voeren. Daarbij is gehandeld volgens de criteria van de nieuwe statuten. De bestuursleden hebben zich gepresenteerd tijdens de bijeenkomst voor de Aangesloten Organisaties op 26 november 2019.

Bestuur en directie

Het bestuur van de BMF bestond per 31 december 2019 uit 15 leden. Bestuursleden en hun zittingsperiode:

Naam	Functie	Benoeming	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Dhr. G. Endedijk	Voorzitter DB	30-09-2019				X*			X**	
Dhr. P. Wolff	Vicevoorzitter DB	30-09-2019			X*			X**		
Dhr. M.J.M. de Wolf	Lid DB	30-09-2019				X*			X**	
Mevr. H.C.A. van de Pol	Secretaris DB	30-09-2019			X*			X**		
Dhr. R. Litjens	Penningmeester DB	30-09-2019				X*			X**	
Mevr. A. Almasi	Lid AB	30-09-2019			X					
Dhr. N.J.A. Arts	Lid AB	30-09-2019				X				
Dhr. H.T.M. van Beek	Lid AB	30-09-2019				X				
Mevr. W. Bonthuis	Lid AB	30-09-2019				X				
Dhr. F. Ellenbroek	Lid AB	30-09-2019			X					
Mevr. M.H.A. van den Ham	Lid AB	30-09-2019			X					
Dhr. C. Ouwerkerk	Lid AB	30-09-2019				X				
Dhr. V. Retel Helmrich	Lid AB	30-09-2019			X					
Dhr. R.E. Ruijtenberg	Lid AB	30-09-2019			X					
Dhr. A.H.L.M. Tiebosch	Lid AB	30-09-2019				X				

* Herkiesbaar voor tweede zittingstermijn (art. 4, 5)

** Alleen herbenoembaar bij unanieme voordracht DB en 2/3e AB

NB: Alle AB-leden zijn na 3 jaar herkiesbaar (art. 9, 5)

Relevante nevenfuncties leden bestuur en directie

Andrea Almasi

- beleidsmedewerker provincie Noord-Brabant

Nico Arts

- beleidsmedewerker Ruimtelijke Ordening/Handhaving bij de gemeente Heumen
- lid van de commissie bezwaarschriften van de gemeente West Maas en Waal

Henk van Beek

- bestuurslid/Secretaris St. Middengebied (natuur, milieu, erfgoed)
- bestuurslid/secretaris heemkundekring Barthold van Heessel Aarle-Rixtel
- bestuurslid St. Antoniushoeve Zorgt
- voorzitter bestuur stichting Het Kouwenbergs kerkje Aarle-Rixtel
- voorzitter stichting Klankbord Laarbeek (natuur, milieu erfgoed)
- bestuurslid/voorzitter Freule Constancefonds (materiële hulpverlening aan hulpbehoevenden)

Wieke Bonthuis

- zelfstandig ondernemer: Programmamanagement, (interim-) Management, Participatie i.r.t. duurzaamheid, voedsel, natuur, klimaat, Bureau voor Natuurlijk Ontwikkelen - Bonthuis Advies (Breda)
- algemeen bestuurslid waterschap Brabantse Delta
- algemeen bestuurslid Stichting Deltaconcerten (Boxtel)
- bestuurslid sectie Biodiversiteit, Vereniging van Milieuprofessionals (Utrecht)

Frans Ellenbroek

- vicevoorzitter RvT Stedelijk Museum Breda
- voorzitter Stichting De Draad
- lid Raad van Advies IVN

Gertjan Endedijk (voorzitter Dagelijks Bestuur)

- directeur bestuurder stichting Nieuwe Veste te Breda (culturele instelling)
- bestuurslid Vereniging Cultuurconnectie te Utrecht (landelijke branchevereniging voor cultuureducatie en volksuniversiteiten)
- voorzitter vereniging DOKc te Breda (vereniging van alle centra voor cultuureducatie in Noord-Brabant)
- voorzitter stichting Breda Cultureel te Breda (stichting die culturele evenementen organiseert, waaronder de jaarlijkse Cultuurnacht Breda).

Marleen van den Ham

- lid Raad van Toezicht Landschap Erfgoed Utrecht
- lid adviescommissie Utrecht Prins Bernhard Cultuur Fonds
- lid Algemeen Bestuur Heimans en Thijssse Stichting
- lid Provinciale Commissie Leefomgeving Utrecht Provincie Utrecht
- buitengewoon Ambtenaar van de Burgerlijke Stand Gemeente West Betuwe



4 | Organisatie & Bedrijfsvoering



Robin Litjens (penningmeester Dagelijks Bestuur)

- universitair Docent Tilburg University (dienstbetrekking)
- ad hoc verzorgen cursussen bij diverse accountantskantoren

Cees Ouwerkerk

- voorzitter vereniging buurtgroep de Kemmer te Oirschot

Inge van de Pol (secretaris Dagelijks Bestuur)

- zelfstandig ondernemer: Interim HR professional & trainer
- lid geschillencommissie Woning in Zicht, Tilburg (geen bestuursfunctie)

Victor Retel Helmrich

- architect/eigenaar atelier RHeia architectuur|ecologie Tilburg
- bestuurslid van de Stichting Biodiversiteit Goirle-Riel
- bestuurslid van de Stichting Geïntegreerd Innovatief Milieubewust Bouwen Tilburg

Rob Ruijtenberg

- zelfstandig adviseur
- vrijwilliger bij Sint Vincentius boekenbeurs (geen bestuursfunctie)

Twan Tiebosch

- directeur/eigenaar van Esplanada Advies BV

Martin de Wolf (lid Dagelijks Bestuur)

- strategisch consultant bij Fontys Hogescholen Dienst Onderwijs en Onderzoek
- freelance auteur, eindredacteur en conceptontwikkelaar voor educatieve boeken (bij Uitgeverij Malmberg, Garant Uitgevers, Springer International Publishing)
- freelance reisleader bij Personal Touch Travel

Paul Wolff (vicevoorzitter Dagelijks Bestuur)

- lid Algemeen Bestuur Stichting het Noord-Brabants Landschap
- lid Beheercommissie Stichting het Noord-Brabants Landschap
- voorzitter projectgroep Dommeldal uit de verf

Femke Dingemans

- directeur Stichting Brabantse Milieufederatie
- lid Regiobestuur Water Natuurlijk Noord-Brabant

Misha Mouwen

- adjunct-directeur en senior medewerker duurzaam waterbeheer en Klimaatadaptatie Stichting Brabantse Milieufederatie
- bestuurslid buurtvereniging Litserstraat, Den Dungen

4 | Organisatie & Bedrijfsvoering

Functioneren en beloning bestuur

In 2019 is door het bestuur van de BMF 11 keer vergaderd: 1x vergadering Raad van Aangeslotenen, 6x Raad van Toezicht, 3x Dagelijks Bestuur en 1x Algemeen Bestuur. Lidmaatschap van het bestuur is op onbezoldigde basis. Er bestaat wel de mogelijkheid om reis- en eventuele verblijfskosten te declareren.

Verantwoordingsverklaring

De leden van het Algemeen Bestuur van de BMF hebben allen in een verklaring (bijlage 12 van het reglement CBF) de volgende principes onderschreven:

- Binnen de instelling dient de functie 'toezicht houden' duidelijk te zijn gescheiden van het 'besturen' dan wel van de 'uitvoering'.
- De instelling dient continu te werken aan een optimale besteding van middelen, zodat effectief en doelmatig gewerkt wordt aan het realiseren van de doelstelling.
- De instelling streeft naar optimale relaties met belanghebbenden.

In een verantwoordingsverklaring van het Algemeen Bestuur wordt beschreven hoe de Stichting invulling geeft aan deze principes.

Bureau

De bezetting per 1 januari 2019 was 4,9 FTE en per 31 december 2019 9,08 FTE.

Beloning

De salarissen van de medewerkers in dienst van de BMF zijn gebaseerd op de salarisschalen die gelden voor de ambtenaren van de provincie Noord-Brabant. De vakantietoelage bedraagt 8% van het in de maand geldende salaris en 4%

eindejaarsuitkering, mits het resultaat dit toelaat. In het Functiehuis staat beschreven in welke schaal de functies vallen.

Bij de bepaling van het beloningsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt de BMF de "Regeling beloning directeuren van Goede Doelen" van [Goede Doelen Nederland](#) . De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij de BMF vond plaats door het Dagelijks Bestuur in december 2019. Dit leidde tot een zogenaamde BSD-score van 400 punten met een maximaal jaarinkomen van € 107.022,- (op jaarbasis bij een fulltime FTE).

Het voor de toetsing aan de geldende maxima relevante jaarinkomen van de directeur bedroeg in 2019 € 82.479 (op jaarbasis bij een fulltime FTE). Dit is inclusief vakantiegeld, pensioenpremie en de eindejaarsuitkering over 2019 die medio 2020 wordt uitgekeerd. De daadwerkelijke beloning bleef binnen de geldende maxima; de directeur was in 2019 4,5 maand in dienst. De belaste vergoedingen/bijtellingsen, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen (conform de WNT-regeling)([zie Jaarrekening](#) ).

Integraal werken

De BMF werkt steeds meer integraal, daartoe vindt er regelmatig interne afstemming plaats tussen de verschillende medewerkers van de diverse werkvelden. Doordat er meer en beter wordt samengewerkt, kan de BMF effectiever opereren.

Ziekteverzuim

Gemiddeld ziekteverzuim lag in 2019 op 4,13%.

Vrijwilligers en stagiaires

Het bureau van de BMF wordt ondersteund door drie vaste vrijwilligers. Een vrijwilliger op het gebied van communicatie en twee vrijwilligers in de juridische ondersteuning. De vaste vrijwilliger die belast was met het archief heeft eind 2019 afscheid genomen. Sinds eind 2019 is er een tijdelijke vrijwilliger op het werkveld Voedsel werkzaam. Vrijwilligers sluiten met de BMF een vrijwilligersovereenkomst. De vrijwilligers ontvangen per maand de maximale toegestane vrijwilligersvergoeding. In 2019 zijn drie stagiaires begeleid. Zij hebben opdrachten uitgevoerd op het gebied van Communicatie en Circulaire Economie. Voor stagiaires sluit de onderwijsinstelling met de BMF een stage-overeenkomst af. Zij ontvangen per maand een stagevergoeding.

Duurzame bedrijfsvoering

De BMF wil het goede voorbeeld geven. Dat doen wij onder meer op het gebied van inkoop en bankieren: we kopen duurzaam in voor kantoorpapier (FSC), koffie en thee (biologisch en fairtrade) en schoonmaak (biologisch afbreekbare producten). Voor (externe) bijeenkomsten streven we naar regionale, vegetarische/veganistische en biologische catering. Medewerkers reizen zoveel mogelijk met het openbaar vervoer. De BMF bankiert daarnaast (deels) bij Triodos Bank en ASN Bank. Het bureau werkt in een oud, monumentaal huurpand dat in eigendom is van de gemeente Tilburg. De gemeente werkt aan verduurzaming van het gebouw; zo liggen er zonnepanelen op het dak.

Klachtenprocedure

De BMF heeft een klachtenprocedure ([zie website BMF](#) ).



5 | Planning & Control

Planning & Control

5.1 Risicomanagement

De BMF streeft ernaar om risico's die gerelateerd zijn aan de samenwerking, bestuur en management, operationele zaken, financieel management, informatiemanagement en juridische verantwoordelijkheden zo goed mogelijk te beheersen. Het gaat niet primair om het vermijden van risico's, maar om het herkennen en beheersen ervan. Door risico's te identificeren, kunnen passende reacties ondernomen worden om schade te voorkomen of te beperken. Risicomanagement maakt integraal deel uit van de planning-en-controlcyclus en van projectmanagement en is van toepassing voor iedereen in de organisatie.

De belangrijkste risico's zijn geïdentificeerd en van beheersmaatregelen voorzien. Daarmee vallen deze naar het oordeel van de directie en het Algemeen Bestuur binnen de risicobereidheid van de organisatie.

Financiële onzekerheden

- Provinciale subsidie wordt niet structureel voor een langere periode toegekend, maar steeds per jaar. Indien onze subsidieaanvraag afgewezen zou worden, zou dit grote impact hebben op de organisatie, aangezien het de grootste financieringsbron is voor de BMF. Daarnaast heeft al enkele jaren geen indexering meer plaatsgevonden. Dit veroorzaakt steeds meer druk op de realisatie van het jaarplan.

Beheersmaatregelen

- Goed contact onderhouden met de provincie om vroegtijdig signalen op te kunnen pikken die duiden op een verandering in de provinciale subsidie.
 - Inzetten op acquisitie, zodat er meerdere financiële bronnen zijn en daarmee de risico's worden gespreid.
 - Verzoek ingediend om in aanmerking te komen voor een meerjarensubsidie.
- Toelage van de Nationale PostcodeLoterij (NPL) is niet vanzelfsprekend (wordt per periode van vijf jaar toegekend). Een besluit van de NPL om de toelage te stoppen zou een flinke impact hebben, aangezien het een grote inkomstenbron is voor de BMF. Ontbreken van deze inkomsten zou impact hebben op het BMF-bureau, maar ook op de ondersteuning van lokale activiteiten.

Beheersmaatregelen

- Blijven inzetten op acquisitie en spreiden van inkomstenbronnen.
- Goed contact onderhouden met de koepelorganisatie van de NMF's om vroegtijdig signalen op te kunnen pikken die duiden op een verandering in de NPL-bijdrage.

Bedrijfsmatige risico's

Het aantal werkvelden en de complexiteit van de vraagstukken binnen die werkvelden neemt toe. Daarnaast overstijgen steeds meer vraagstukken de grenzen van een bepaald werkveld, zoals bij zorgvuldige inpassing van grootschalige zon- en windprojecten in het buitengebied.

Beheersmaatregelen

- Bevorderen van goede interne afstemming en integraal

werken tussen medewerkers. De directie heeft een overall view en helpt bij het stimuleren en faciliteren hiervan.

- Gebruikmaken van kennis en zorgen voor goede afstemming met de terreinbeherende organisaties, andere natuur- en milieufederaties en onze achterban.

Financieel risico

Door de afwezigheid van geautomatiseerde project- en urenverantwoording is benodigde informatie voor de financiële verantwoording niet tijdig beschikbaar en mogelijk niet correct. Daarnaast is door handmatige invoer de kans op fouten of onduidelijkheden groot, bijvoorbeeld ten aanzien van registratie en facturatie van gerealiseerde uren. Die fouten of onduidelijkheden kunnen doorwerken in de financiële verantwoording.

Beheersmaatregelen

- Investeren in een geautomatiseerde IT ondersteuning voor de project- en urenadministratie, bij voorkeur gekoppeld aan de financiële administratie.
- Inrichten van een procedure die waarborgt dat tijdig managementinformatie over de projecten beschikbaar is en op de financiële verantwoordingsmomenten juist en volledig kan worden opgeleverd.
- Werken aan bewustwording bij medewerkers ten aanzien van projectmatig werken.

Welk risico heeft zich in 2019 voorgedaan?

In 2019 was er lange tijd sprake van een onderbezetting bij medewerkers en directie. Dit was ontstaan door het vertrek van verschillende medewerkers en de toenmalige directeur (deels al in 2018). Hierdoor moesten achterblijvende collega's extra werk verzetten en bleven enkele inhoudelijke dossiers liggen.

In het voorjaar en de zomer van 2019 zijn vervolgens zes nieuwe medewerkers aangetrokken, waaronder een nieuwe directeur en adjunct-directeur. Daarmee waren de bezettingsproblemen voorbij. Omdat de inhoudelijke overdracht niet altijd goed geborgd was, is de achterstand binnen de verschillende werkvelden in 2019 niet helemaal ingelopen. Door zo effectief mogelijk te werken en zoveel mogelijk zichtbare resultaten te boeken is de BMF erin geslaagd om onze afspraken met de financiers zoveel mogelijk na te komen (zie verder [bijlage 1](#)).

Ten behoeve van het risicomanagement wordt er normaliter een risicomatrix opgesteld, die vervolgens ieder jaar wordt geactualiseerd. Dat gebeurt in samenwerking met het DB-lid dat voorzitter is van de auditcommissie. Omdat er in 2019 een bestuurswissel heeft plaatsgevonden is de auditcommissie nog niet opnieuw ingesteld. In 2020 zal het risicobeleid opnieuw worden bekeken en verder worden ontwikkeld, als onderdeel van het op te stellen meerjarig beleidsplan.

5.2 Toekomst

Nu de bezetting van de BMF weer op de orde is en het nieuwe bestuur is aangetreden, kan in 2020 een volgende stap worden gezet in de verdere professionalisering van de organisatie en versterking van de samenwerking met de aangesloten organisaties. De BMF wil voor de provincie en terreinbeherende organisaties een belangrijke adviseur en gesprekspartner blijven; daarnaast is er ook de ambitie om meer invulling te geven aan de rol van de BMF als federatie.

Het huidige meerjarenbeleidsplan loopt tot en met 2020. In het voorjaar van 2020 is daarom gestart met de voorbereidingen

van een nieuw meerjarenplan; dit zal meer het karakter hebben van een meerjarenstrategie dan een beleidsplan. Al in 2018 is hiervoor input opgehaald bij de aangesloten organisaties en betalende supporters; in 2019 zijn het nieuwe bestuur en de terreinbeherende organisaties uitgenodigd om input te leveren. We streven ernaar om de meerjarenstrategie voor eind 2020 op te leveren.

Corona pandemie

Eind 2019 zijn er de eerste signalen van een mogelijk wereldwijde pandemie: het Coronavirus. In het eerste kwartaal van 2020 heeft dit virus ook Nederland bereikt en neemt de BMF, in lijn met de adviezen van het RIVM, maatregelen om haar werknemers en deelnemers aan activiteiten tegen onnodige gezondheidsrisico's te beschermen.

Uit een eerste analyse blijkt dat deze crisis vooral impact heeft op bijeenkomsten, waar deelnemers in sommige gevallen al voor deelname hebben betaald. De BMF streeft ernaar om alle geplande bijeenkomsten in het najaar van 2020 alsnog te organiseren. Daarnaast investeert de BMF in het digitaliseren van bestaande cursussen, zoals de basiscursus voedselbossen, zodat deze betaalde cursussen doorgang kunnen vinden. Lukt dat niet, dan zullen we de deelnemers hun inschrijfgeld terugbetalen. Verwachte financiële impact: € -10.000,-.

De Corona pandemie zal geen gevolgen hebben voor de continuïteit van de BMF. Een daling van de baten ten opzichte van de begrote baten als gevolg van deze pandemie wordt in 2020 ook niet verwacht.

Op de langere termijn bestaat wel de mogelijkheid dat onze inkomstenstromen afnemen, bijvoorbeeld doordat de huidige

financiers door alle economische schade die zij nu mogelijk lijden, minder geld beschikbaar kunnen stellen voor het werk van de BMF, of doordat de lotenverkoop van de Nationale Postcodeloterij afneemt (en daarmee de bijdrage aan de Natuur- en Milieufederaties). Vooralsnog lopen alle projecten (soms met enige vertraging) door en kunnen we op basis van de gefinancierde uren in het jaarplan vooruit met het afgesproken werk.

5.3 Begroting 2020

Staat van Baten en Lasten over 2020

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2020			
Omschrijving	Begroting 2020	Begroting 2019	Realisatie 2018
BATEN			
Particulieren	€ 12.400	€ 11.160	€ 11.555
Subsidies en overheden	€ 536.667	€ 530.649	€ 512.640
Verbonden organisaties zonder winststreven	€ 215.202	€ 134.000	€ 130.766
Andere organisaties zonder winststreven	€ 113.518	€ 91.438	€ 91.878
Tegenprestatie levering producten/diensten	€ -	€ -	€ -
Overige	€ -	€ -	€ 10.549
Totaal baten	€ 877.787	€ 767.247	€ 757.388
LASTEN			
Besteed aan doelstellingen			
Natuur en landschap	€ 128.083	€ 173.427	€ 118.995
Water en klimaat	€ 123.269	€ 137.498	€ -
Duurzame landbouw en voedsel	€ 237.297	€ 184.489	€ 226.598
Duurzame energie	€ 166.744	€ 129.227	€ 95.476
Algemeen, circulaire economie en mobiliteit	€ 201.693	€ 141.959	€ 311.087
Totaal	€ 857.086	€ 766.600	€ 752.156
Wervingskosten	€ 0	€ 0	€ 1.214
% van som van de geworven baten	0%	0%	11%
Kosten Beheer & Administratie	€ 0	€ 0	€ 0
Totale lasten	€ 857.086	€ 766.600	€ 753.370
Resultaat	€ 20.701	€ 647	€ 4.018
RESULTAATBESTEMMING			
Continuïteitsreserve	€ 20.701	€ 0	€ 12.426
Bestemmingsreserves	€ 0	€ 647	€ -6.171
Bestemmingsfondsen	€ 0	€ 0	€ -2.236
Totaal	€ 20.701	€ 647	€ 4.019

Toelichting op de Staat van Baten en lasten over 2020

Kostenverdeelstaat

Verdeling kosten naar bestemming

	Totaal	Beheer & Administratie	Natuur en Landschap	water en klimaat	Voedsel en Duurzame Landbouw	Duurzame Energie	Algemeen
Inzet uren	16.924	7.099 41,95%	1.480 8,74%	1.362 8,05%	2.673 15,79%	2.005 11,85%	2.305 13,62%
Personeelskosten	673.886	282.670	58.931	54.233	106.434	79.836	91.781
Huisvestingskosten	35.200	14.765	3.078	2.833	5.560	4.170	4.794
PR Materiaal/Website/computermaterialen	4.000	1.678	350	322	632	474	545
Overige bureaunkosten	32.500	32.500	0	0	0	0	0
Organisatiekosten	67.000	67.000	0	0	0	0	0
Afschrijvingskosten	3.750	3.750	0	0	0	0	0
Financieringskosten	750	750	0	0	0	0	0
Overige kosten	0	0	0	0	0	0	0
Tussentelling kosten	817.086	403.113	62.359	57.387	112.626	84.480	97.120
		-403.113	60.723	55.882	109.671	82.264	94.573
Directe projectkosten	40.000	0	5.000	10.000	15.000	0	10.000
Totaal	857.086	0	128.083	123.269	237.297	166.744	201.693
Directe uren	9.825		1.480	1.362	2.673	2.005	2.305
Uurtarief	87,24		86,54	90,51	88,78	83,16	87,50

5 | Planning & Control

Toelichting op de Staat van Baten en lasten over 2020

Omschrijving	Begroting 2020	Begroting 2019	Realisatie 2018
<u>BATEN</u>			
Particulieren			
Contributies	€ 4.400	€ 4.160	€ 3.930
Donaties	8.000	7.000	7.625
Overige baten uit fondsenwerving	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal	€ <u>12.400</u>	€ <u>11.160</u>	<u>11.555</u>
Baten uit acties derden			
<u>Verbonden organisaties zonder winststreven</u>			
Vrij besteedbare gelden	€ 118.002	€ 118.000	€ 118.000
Projectbijdragen	<u>97.200</u>	<u>16.000</u>	<u>12.766</u>
Totaal	€ <u>215.202</u>	€ <u>134.000</u>	<u>130.766</u>
Subsidies en overheden			
Reguliere Subsidie Provincie	€ 450.152	€ 444.699	€ 444.699
Subsidies overige projecten Provincie	32.435	70.950	67.441
Subsidies projecten overige overheden	<u>54.080</u>	<u>15.000</u>	<u>500</u>
Totaal	€ <u>536.667</u>	€ <u>530.649</u>	<u>512.640</u>
Andere organisaties zonder winststreven			
Bijdrage TBO's	€ 62.369	€ 71.438	€ 70.521
Overige projectbijdragen	<u>51.149</u>	<u>20.000</u>	<u>21.357</u>
Totaal	€ <u>113.518</u>	€ <u>91.438</u>	<u>91.878</u>
Tegenprestaties leveringen en diensten			
Baten voorgaand jaar	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Overige			
tegenprestatie levering producten/diensten	€ 0	€ 0	€ 10.549
Totaal	€ <u>0</u>	€ <u>0</u>	<u>10.549</u>

Omschrijving	Begroting 2020	Begroting 2019	Realisatie 2018
<u>LASTEN</u>			
Personeelskosten			
Salariskosten	€ 470.000	€ 390.000	412.797
Sociale lasten	84.600	61.000	79.105
Pensioenpremies	47.000	33.000	39.281
Ontvangen ziekengelden	0	0	-10.352
Ontvangen loonkostensubsidies	0	0	0
Eindejaarsuitkering	18.786	15.600	0
Reiskosten	20.000	20.000	22.399
Vergoeding telewerken	500	1.000	800
Scholing	2.500	15.000	10.299
Coaching	2.500	0	0
Ziektewetverzekering	7.000	18.000	15.546
Arbodienst	1.000	1.000	786
Inhuur personeel/stagevergoedingen	9.000	50.000	12.748
Werving personeel	1.000	4.000	240
Vrijwilligersvergoedingen	5.000	5.000	5.422
Overige personeelskosten	5.000	5.000	7.299
Totaal	€ <u>673.886</u>	€ <u>618.600</u>	<u>596.370</u>
Huisvestingskosten			
Huur	€ 22.200	€ 18.000	17.670
Energiekosten	6.000	5.000	4.933
Schoonmaakkosten	6.500	4.500	4.328
Overige huisvestingskosten	500	500	640
Totaal	€ <u>35.200</u>	€ <u>28.000</u>	<u>27.571</u>
Bureaunkosten			
Telefoonkosten	€ 5.000	€ 5.000	4.870
PR-materiaal/website	5.000	5.000	0
Acquisitiekosten	0	2.000	
Kopieer- en drukwerkkosten	3.000	3.000	3.110
Kantoorbenodigdheden en porti	1.000	1.000	1.129
Documentatie en vakliteratuur	1.000	500	597
Computermaterialen en onderhoud	1.000	1.000	339
Ondersteuning netwerkbeheer	10.000	10.000	9.025
Representatiekosten	1.000	1.000	362
Contributies en bijdragen	4.500	2.500	4.615
Software	5.000	2.000	3.065
BMF Klimaat Neutraal	0	1.000	0
Totaal	€ <u>36.500</u>	€ <u>34.000</u>	<u>27.112</u>

5 | Planning & Control

Omschrijving	Begroting 2020	Begroting 2019	Realisatie 2018
Organisatiekosten			
Administratiekosten	€ 12.000	€ 12.000	14.695
Accountantskosten	7.500	6.000	5.780
Kosten CBF-keurmerk	2.000	2.000	2.110
Burgerinitiatief/activiteitenfonds	2.000	1.500	2.500
Kosten Bestuur	2.500	1.000	0
Vergaderkosten	5.000	5.000	5.657
Juridische kosten en leges	15.000	8.000	12.236
Correctie aftrekbare voorbelasting	20.000	20.000	19.588
Zakelijke verzekeringen	1.000	1.000	475
Totaal	€ 67.000	€ 56.500	63.041
Afschrijvingskosten			
Afschrijvingskosten inventaris	€ 1.750	€ 1.750	729
Afschrijvingskosten automatisering	2.000	2.000	2.540
Totaal	€ 3.750	€ 3.750	3.269
Financieringskosten			
Betalingsverschillen	€ 0	€ 0	0
Bankkosten	750	750	616
Totaal	€ 750	€ 750	616
Directe projectkosten	40.000	25.000	34.284
Overige kosten			
Lasten voorgaand jaar	€ 0	€ 0	1.108
Totaal kosten	€ 857.086	€ 766.600	753.371



6 | Financieel jaarverslag

Financieel jaarverslag

De Brabantse Milieufederatie is een non-profitorganisatie. Al onze inkomsten worden ingezet voor een mooi en duurzaam Brabant.

Om onze rollen en activiteiten te kunnen vervullen hebben wij een spreiding in baten. Qua financiering heeft de BMF te maken met vijf stromen. Deze baten van de BMF bestaan uit: subsidies van Provincie Noord-Brabant, bijdragen van terreinbeherende organisaties, bijdrage van de Nationale Postcodeloterij, externe financiering via opdrachten en contributies en donaties.

6.1 Balans

Activa	31-12-2019	31-12-2018
Benodigd voor de bedrijfsvoering	€ 17.838	€ 4.261
Direct in gebruik voor de doelstelling	€ 0	€ 0
Totaal materiële vaste activa	€ 17.838	€ 4.261

Vorderingen	€ 93.087	€ 31.113
Overige overlopende activa	€ 32.050	€ 50.336
Totaal vlottende activa	€ 125.137	€ 81.449

Liquide middelen	€ 579.002	€ 302.491
Activa totaal	€ 721.977	€ 388.201

Passiva	31-12-2019	31-12-2018
Stichtingskapitaal	€ 45	€ 45
Continuïteitsreserve	€ 185.994	€ 173.934
Egalisatiereserve provincie	€ 44.470	€ 0
Bestemmingsreserves	€ 68.838	€ 27.595
Totaal reserves	€ 299.347	€ 201.574

Casimir fonds	€ 3.110	€ 3.110
Fonds juridische procedures	€ 13.195	€ 22.717
Totaal fondsen	€ 16.305	€ 25.827

Totaal reserves en fondsen	€ 315.652	€ 227.401
-----------------------------------	------------------	------------------

Langlopende schulden	€ 0	€ 10.000
-----------------------------	------------	-----------------

Crediteuren	€ 36.180	€ 46.028
Overige overlopende passiva	€ 370.145	€ 104.772
Totaal kortlopende schulden	€ 406.325	€ 150.800
Totaal	€ 721.977	€ 388.201

6.2 Staat van baten en lasten over 2019

Het jaar 2019 wordt afgesloten met een positief resultaat van € 88.251,-. Begroot was een positief resultaat van € 647,-; er is dus sprake van een positief verschil van € 87.604,-. Het resultaat is toegevoegd aan verschillende reserves.

Omschrijving	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
BATEN			
Baten van particulieren	€ 10.224	€ 11.160	€ 11.555
Baten van bedrijven	€ 16.258	€ 0	€ 0
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	€ 223.900	€ 134.000	€ 130.766
Baten van subsidies en overheden	€ 519.759	€ 530.649	€ 512.640
Baten van andere organisaties zonder winststreven	€ 134.027	€ 91.438	€ 91.878
Som van de geworven baten	€ 904.168	€ 767.247	€ 746.839
Baten als tegenprestatie voor de levering producten/diensten	€ 8.767	€ 0	€ 10.549
Totaal baten	€ 912.935	€ 767.247	€ 757.388

LASTEN			
Natuur, landschap en biodiversiteit	€ 146.160	€ 91.665	€ 84.906
Water en ondergrond	€ 99.854	€ 72.507	€ 0
Landbouw	€ 208.118	€ 98.114	€ 166.821
Duurzame economie	€ 150.701	€ 68.429	€ 68.125
Communicatie en achterbanactiviteiten	€ 75.055	€ 85.355	€ 546.505
Totaal besteed aan doelstellingen	€ 679.888	€ 416.070	€ 752.156

Wervingskosten	€ 0	€ 0	€ 1.214
Kosten beheer en administratie	€ 144.796	€ 350.529	€ 205.651
Som van de lasten	€ 824.684	€ 766.600	€ 753.370

Saldo voor financiële baten en lasten	€ 88.251	€ 647	€ 4.018
Saldo financiële baten en lasten	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo van baten en lasten	€ 88.251	€ 647	€ 4.018

BESTEMMING SALDO VAN BATEN EN LASTEN			
Toevoeging/onttrekking aan:			
Continuïteitsreserve	€ 12.060	€ 0	€ 12.426
Bestemmingsreserves	€ 85.713	€ 647	€ -6.171
Bestemmingsfondsen	€ -9.522	€ 0	€ -2.236
Totaal	€ 88.251	€ 647	€ 4.019

* De provinciale milieufederaties hanteren voor het inzichtelijk maken van deze kosten een uniforme systematiek die gebaseerd is op de aanbeveling Toepassing van Richtlijn 650 voor Kosten Beheer en Administratie van Goede Doelen Nederland. De kosten voor beheer en administratie worden inzichtelijk gemaakt in de toelichting lastenverdeling, maar worden in de Staat van Baten en Lasten volledig toegerekend aan de doelstellingen.

Het positieve verschil van € 87.605,- tussen de begroting en het werkelijke resultaat in 2019 kan op hoofdlijnen als volgt worden verklaard.

Baten

De BMF ontving in 2019 € 16.258,- aan baten van bedrijven; het betrof een tweetal projecten die zijn uitgevoerd in opdracht van Brabant Water en Havenbedrijf Moerdijk en voedselboscursussen die werden gegeven in opdracht van FoodUp Brabant.

Vanuit de provincie ontving de BMF projectfinanciering voor de excursies en werkbezoeken die we organiseerden samen met het Netwerk Goed Boeren, onder meer voor Statenleden en voor agrariërs die meer wilden weten over natuurinclusieve landbouw.

De baten van de Nationale Postcode Loterij bestaan uit twee delen: een bedrag van € 118.000,- aan vrij besteedbaar geld en bijdragen aan projecten van de gezamenlijke Natuur- en Milieufederaties, die (mede) met behulp van de Nationale Postcode Loterij tot stand zijn gekomen. De BMF nam actief deel aan een aantal projecten die in de loop van 2019 door de landelijke koepelorganisatie van de NMF's zijn geacquireerd. Voor deze projecten ontving de BMF in totaal een vergoeding van € 105.900,- van de Nationale Postcode Loterij, via de gezamenlijke Natuur- en Milieufederaties.

Daarnaast werden een aantal projecten uitgevoerd voor andere opdrachtgevers ter waarde van € 42.000,-; ZLTO, De Hoge Zandgronden (een samenwerkingsverband tussen de provincie Noord-Brabant, Waterschap Aa en Maas en Waterschap De Dommel) en het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

De BMF ontving € 8.767,- als tegenprestatie levering producten/diensten. Het betrof in 2019 onder meer adviezen aan derden en vacatiegelden.

Lasten

Aan de doelstellingen werd in totaal € 741.995,- uitgegeven. Hiervan is 19% uitgegeven aan Beheer & Administratie (de overhead van de organisatie); de resterende 81% is besteed aan activiteiten en projecten binnen de doelstellingen van de organisatie. Aan de lastenkant vallen een drietal verschillen op. Door het tijdelijk ontbreken van een fulltime directeur en vacatures op verschillende werkvelden waren de personeelskosten in 2019 aanzienlijk lager dan begroot. Daardoor is er bijvoorbeeld ook veel minder uitgegeven aan deskundigheidsbevordering, ziekteverzekering en arbodienst dan aanvankelijk begroot.

De BMF heeft in 2019 geïnvesteerd in de migratie naar Office365 en IT-apparatuur. De daarmee gepaard gaande kosten voor netwerkbeheer en aanschaf van software bleken hoger dan was ingeschat.

Bij de organisatiekosten springen vooral de hogere accountants- en advieskosten, de hogere kosten voor juridische kosten en leges en de correcte aftrekbare voorbelasting in het oog. Dit zijn voor de BMF niet-beïnvloedbare kosten.

6.3 Financiële reserves

Reserves en fondsen

Het Algemeen Bestuur heeft besloten om het positieve resultaat toe te voegen aan de volgende reserves:

- Egalisatiereserve: + € 44.469,90
- Bestemmingsreserves: + € 27.500,00
- Continuïteitsreserve: + € 12.060,00

De toevoeging aan de egalisatiereserve met 10% van het verstrekte provinciaal subsidiebedrag voor het betreffende boekjaar past binnen de regels. In 2019 zijn in de loop van het jaar zes nieuwe medewerkers gestart bij de BMF; dat is meer dan 50% van het personeelsbestand eind 2018. Het positieve resultaat in 2019 is deels een gevolg van die tijdelijke onderbezetting. Om de eenmalige positieve effecten van die situatie op te vangen en tegelijkertijd financiële tegenvallers in de toekomst te kunnen opvangen, wordt de egalisatiereserve gevuld. Het is de verwachting dat deze reserve in de komende jaren uitloopt.

Er wordt een nieuwe bestemmingsreserve gevormd ten behoeve van de onverwachte eenmalige structurele stijging van de huisvestingskosten naar een marktconform niveau (per 1-11-2019) en indexatie (per 1-1-2020), omdat deze stijging niet wordt gedekt door gestegen inkomsten. De BMF heeft geen enkele invloed op de huisvestingskosten, omdat de locatie waar zij is gehuisvest eigendom is van de gemeente Tilburg en de BMF onderhuurder is van het Natuurmuseum. Omdat verdere stijgingen van de huisvestingskosten niet uit te sluiten zijn, onderzoekt de BMF of verhuizing naar een andere locatie wellicht voordeliger is. In dat geval wordt deze bestemmingsreserve aangewend ten behoeve van de verhuizing naar een andere locatie.

Er wordt een nieuwe bestemmingsreserve gevormd ten behoeve van professionalisering van de project- en urenadministratie. De huidige urenadministratie wordt gevoerd in Excel, hetgeen heel foutgevoelig en arbeidsintensief is. Daarnaast zijn de project-, uren- en financiële administratie niet aan elkaar gekoppeld, waardoor er veel dubbele handelingen

moeten worden verricht. Ook is het niet mogelijk om in het kader van de financiële verantwoording eenvoudig een actueel en correct overzicht te produceren. Het tijdig bijsturen op afwijkingen wordt hierdoor ook bemoeilijkt. Gezien het belang van een goede en accurate administratie, wil de BMF hier in 2020 in investeren.

Het Algemeen Bestuur heeft besloten om het resterende batig saldo toe te voegen aan de continuïteitsreserve om daarmee de structurele financiële positie van de BMF te versterken, bij het (deels) wegvallen van financiering. De stand van het continuïteitsreserve komt daarmee per 31-12-2019 uit op € 185.994,-. Met dat saldo blijft de BMF nog steeds ver onder afgesproken norm binnen de Natuur en Milieufederaties. De continuïteit van de organisatie en de mogelijkheden om ook op de (middel)lange termijn haar doelstellingen te kunnen blijven nastreven, blijft daarom een punt van zorg voor het Algemeen Bestuur.

Zie voor de mutaties in de fondsen de jaarrekening.

De reservevorming in het Eigen Vermogen voldoet aan de VFI-richtlijn, namelijk:

- er wordt geen reserve gevormd, zonder dat deze bestemd is;
- de continuïteitsreserve is bedoeld om risico's op korte termijn op te vangen.

Beleggingsbeleid BMF

De reserves van de BMF worden niet aangewend voor belegging in effecten, zoals aandelen en obligaties. In 2019 zijn de aanwezige liquide middelen verspreid over meerdere banken.

Financieel beheer

Na afloop van elke kwartaal stelt de directie een voortgangsrapportage op, waarbij begroting versus realisatie wordt vergeleken. Ook wordt de prognose tot het einde van het jaar bijgewerkt en wordt de te verwachten liquiditeit van de organisatie voor de komende 6 maanden in beeld gebracht.



7 | Jaarrekening 2019

7.1 Balans

Activa	31-12-2019	31-12-2018
Benodigd voor de bedrijfsvoering	€ 17.838	€ 4.261
Direct in gebruik voor de doelstelling	€ 0	€ 0
Totaal materiële vaste activa	€ 17.838	€ 4.261

Vorderingen	€ 93.087	€ 31.113
Overige overlopende activa	€ 32.050	€ 50.336
Totaal vlottende activa	€ 125.137	€ 81.449

Liquide middelen	€ 579.002	€ 302.491
Activa totaal	€ 721.977	€ 388.201

Passiva	31-12-2019	31-12-2018
Stichtingskapitaal	€ 45	€ 45
Continuïteitsreserve	€ 185.994	€ 173.934
Egalisatiereserve provincie	€ 44.470	€ 0
Bestemmingsreserves	€ 68.838	€ 27.595
Totaal reserves	€ 299.347	€ 201.574

Casimir fonds	€ 3.110	€ 3.110
Fonds juridische procedures	€ 13.195	€ 22.717
Totaal fondsen	€ 16.305	€ 25.827

Totaal reserves en fondsen	€ 315.652	€ 227.401
-----------------------------------	------------------	------------------

Langlopende schulden	€ 0	€ 10.000
-----------------------------	------------	-----------------

Crediteuren	€ 36.180	€ 46.028
Overige overlopende passiva	€ 370.145	€ 104.772
Totaal kortlopende schulden	€ 406.325	150.800
Totaal	€ 721.977	€ 388.201

7.2 Staat van baten en lasten over 2019

Omschrijving	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
BATEN			
Baten van particulieren	€ 10.224	€ 11.160	€ 11.555
Baten van bedrijven	€ 16.258	€ 0	€ 0
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	€ 223.900	€ 134.000	€ 130.766
Baten van subsidies en overheden	€ 519.759	€ 530.649	€ 512.640
Baten van andere organisaties zonder winststreven	€ 134.027	€ 91.438	€ 91.878
Som van de geworven baten	€ 904.168	€ 767.247	€ 746.839
Baten als tegenprestatie voor de levering producten/diensten	€ 8.767	€ 0	€ 10.549
Totaal baten	€ 912.935	€ 767.247	€ 757.388

LASTEN			
Natuur, landschap en biodiversiteit	€ 146.160	€ 91.665	€ 84.906
Water en ondergrond	€ 99.854	€ 72.507	€ 0
Landbouw	€ 208.118	€ 98.114	€ 166.821
Duurzame economie	€ 150.701	€ 68.429	€ 68.125
Communicatie en achterbanactiviteiten	€ 75.055	€ 85.355	€ 546.505
Totaal besteed aan doelstellingen	€ 679.888	€ 416.070	€ 752.156

Wervingskosten	€ 0	€ 0	€ 1.214
Kosten beheer en administratie	€ 144.796	€ 350.529	€ 205.651
Som van de lasten	€ 824.684	€ 766.600	€ 753.370

Saldo voor financiële baten en lasten	€ 88.251	€ 647	€ 4.018
Saldo financiële baten en lasten	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo van baten en lasten	€ 88.251	€ 647	€ 4.018

BESTEMMING SALDO VAN BATEN EN LASTEN			
Toevoeging/onttrekking aan:			
Continuïteitsreserve	€ 12.060	€ 0	€ 12.426
Bestemmingsreserves	€ 85.713	€ 647	€ -6.171
Bestemmingsfondsen	€ -9.522	€ 0	€ -2.236
Totaal	€ 88.251	€ 647	€ 4.019

* De provinciale milieufederaties hanteren voor het inzichtelijk maken van deze kosten een uniforme systematiek die gebaseerd is op de aanbeveling Toepassing van Richtlijn 650 voor Kosten Beheer en Administratie van Goede Doelen Nederland. De kosten voor beheer en administratie worden inzichtelijk gemaakt in de toelichting lastenverdeling, maar worden in de Staat van Baten en Lasten volledig toegerekend aan de doelstellingen.

7.3 Lastenverdeling per doelstelling

Omschrijving	Landschap en biodiversiteit	Water en ondergrond	Landbouw	Duurzame economie	Communicatie & Achterban	Fondsen-werving	Beheer & Adm.	Totaal 2019	Begroting 2019	Totaal 2018
	18,40%	10,56%	21,42%	20,44%	10,18%	0,00%	19,00%	100,00%		
Personeelskosten	€ 107.187	€ 61.516	€ 124.780	€ 119.071	€ 59.302	€ -	€ 110.682	€ 582.538	€ 618.600	€ 596.370
Huisvestingskosten	€ 5.747	€ 3.298	€ 6.690	€ 6.384	€ 3.180	€ -	€ 5.934	€ 31.234	€ 28.000	€ 27.571
Bureaukosten	€ 7.280	€ 4.178	€ 8.475	€ 8.087	€ 4.028	€ -	€ 7.518	€ 39.567	€ 34.000	€ 27.112
Organisatiekosten	€ 15.446	€ 8.864	€ 17.981	€ 17.158	€ 8.545	€ -	€ 15.949	€ 83.944	€ 56.500	€ 63.041
Afschrijvingskosten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 3.106	€ 3.106	€ 3.750	€ 3.269
Financieringskosten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.606	€ 1.606	€ 750	€ 616
Lasten voorgaande jaren	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.108
Totaal	€ 135.660	€ 77.857	€ 157.926	€ 150.701	€ 75.055	€ -	€ 144.796	€ 741.995	€ 741.600	€ 719.087

Verdeling B & A	22,72%	13,04%	26,44%	25,23%	12,57%					
	€ 32.892	€ 18.877	€ 38.290	€ 36.539	€ 18.198	€ -	€ -144.796			

Directe projectkosten	€ 10.500	€ 21.997	€ 50.192	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 82.689	€ 25.000	€ 34.284
------------------------------	-----------------	-----------------	-----------------	------------	------------	------------	------------	-----------------	-----------------	-----------------

Totale kosten 2019	€ 179.052	€ 118.731	€ 246.408	€ 187.240	€ 93.253	€ -	€ -0	€ 824.684		
Verdeling begroting 2019	€ 173.427	€ 137.498	€ 184.489	€ 129.227	€ 141.960	€ -	€ -		€ 766.601	
Verdeling jaarrekening 2018	€ 118.995	€ 226.598	€ 95.476	€ 311.087	€ -	€ 1.214	€ -			€ 753.370

Kostentoerekening

De kosten worden aan de doelstellingen toegerekend op basis van de urenregistratie

Kengetallen

- Wervingspercentage: dit zijn de wervingskosten gedeeld door de som van de geworven baten = 0% (2018: 9,9% en 2017: 9,3%).
- % besteed aan de doelstellingen ten opzichte van totale lasten (voor verdeling Beheer & Administratie) = 72,4% (2018: 69,8% en 2017: 66,5%)
- % kosten Beheer & Administratie (voor verdeling) ten opzichte van totale kosten = 27,6% (2018: 30,2% en 2017: 33,5%)

7.4 Kasstroomoverzicht 2019

Omschrijving	31-12-2019	31-12-2018
KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN		
Exploitatieresultaat	€ 88.251,00	€ 4.019,00
Aanpassingen voor:		
- afschrijvingen	€ 3.106,00	€ 3.269,00
- mutaties voorzieningen	€ -	€ -
	€ 3.106,00	€ 3.269,00
Veranderingen in vlottende middelen:		
- voorraden	€ -	€ -
- vorderingen	€ -43.688,00	€ 37.557,00
- kortlopende schulden (exclusief schulden aan kredietinstellingen)	€ 255.524,00	€ -33.494,00
	€ 211.836,00	€ 4.063,00
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	€ 303.193,00	€ 11.351,00

KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN		
Investerings materiële vaste activa	€ -16.682,00	€ -
Desinvesteringen materiële vaste activa	€ -	€ 236,00
Overige investeringen in financiële vaste activa	€ -	€ -
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	€ -16.682,00	€ 236,00

KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN		
Mutatie reserves	€ -	€ -
Aflossing langlopende schulden	€ -10.000,00	€ -10.000,00
Overige mutaties reserves en fondsen	€ -	€ -
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	€ -10.000,00	€ -10.000,00

Mutatie Liquide Middelen	€ 276.511,00	€ 1.587,00
---------------------------------	---------------------	-------------------

Liquide Middelen	31-12-2018	31-12-2019	Mutatie
ING bank	€ 24.252,00	€ 1.053,00	€ -23.199,00
ING bank spaarrekening	€ 30.327,00	€ 85.875,00	€ 55.548,00
Triodos Bank	€ 65.247,00	€ 35.186,00	€ -30.061,00
Triodos Internet Rendementrekening	€ 32.436,00	€ 281.763,00*	€ 249.327,00
ASN bank	€ 150.000,00	€ 175.060,00	€ 25.060,00
Kas	€ 229,00	€ 65,00	€ -164,00
Totaal	€ 302.491,00	€ 579.002,00	€ 276.511,00

* De BMF beheert op verzoek van vijf partijen een verleend subsidiebedrag van in totaal € 271.936,- en de toekomstige bijdrage van waterschap Brabantse Delta ten behoeve van uitvoering van het Koepelplan Voedselbossen. Op 31 december 2019 betrof het een bedrag van € 210.581,56. Gedurende de looptijd van dit project (t/m 2021) zullen deze projectgelden in overleg met de vijf partijen aan de afgesproken projectdoelen worden besteed.

7.5 Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat

Algemene grondslagen/Verslaggeving volgens CBF-Keurmerk

De jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijn 650 "Fondsenwervende organisaties" zoals opgenomen in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Doel van deze Richtlijn is inzicht te geven in de kosten van de organisatie en besteding van de gelden in relatie tot het doel waarvoor die fondsen bijeengebracht zijn. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers over 2018 zijn waar relevant aangepast om vergelijkbaarheid met het verslagjaar mogelijk te maken.

Grondslagen van waardering

Algemene grondslagen.

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde verslaggevingsregels. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, tenzij een andere waarderingsgrondslag is vermeld.

Materiële vaste activa.

De materiële vaste activa benodigd voor de doelstelling en voor de bedrijfsvoering worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de op basis van de geschatte gebruiksduur bepaalde afschrijvingen, met inachtneming van een eventuele restwaarde. De afschrijvingen bedragen een percentage van deze verkrijgingsprijs.

Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva

Deze zijn opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs; waardering geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

Projectverplichtingen zijn opgenomen op basis van een besluit ter zake, welke schriftelijk is kenbaar gemaakt aan de ontvanger van de subsidie en worden ten laste gebracht van het boekjaar waarin de projectactiviteiten dienen te worden uitgevoerd door de uitvoerende projectpartner.

Reserves en fondsen

Reserves betreffen gelden ter vrije beschikking van de Stichting. Door het bestuur kunnen doelreserves worden aangehouden voor aanwending aan een specifiek doel.

Fondsen betreffen gelden die besteed moeten worden in het kader van de doelstelling waarvoor deze ter beschikking zijn

gesteld. Dit betreft het niet bestede deel van toegekende donaties en andere fondsen en gelden die vastliggen in vaste activa.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de toegekende subsidiebat en overige bat en de kosten en andere lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; verliezen reeds zodra zij voorzienbaar zijn.

Baten

De baten zijn gevormd door alle aan het verslagjaar toe te rekenen opbrengsten.

Nalatenschappen worden opgenomen in het verslagjaar waarin de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld, derhalve indien de betaling is aangekondigd. Voorschotten worden verantwoord in het boekjaar waarin zij worden ontvangen. Giften in natura worden gewaardeerd tegen reële waarde.

Lasten

Financiële baten en lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en -lasten.

Projectverplichtingen

Projectverplichtingen worden ten laste gebracht van het boekjaar waarin de contractueel afgesproken projectperiode valt. De projectbestedingen worden derhalve toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Personeelsbeloning

Salariissen en sociale lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarin deze verschuldigd zijn, in overeenstemming met de arbeidsovereenkomsten. De Stichting hanteert voor haar medewerkers een pensioenregeling waarbij de pensioenuitkeringen zijn gebaseerd op middelloon. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Pensioenfonds Zorg en Welzijn. De over het boekjaar verschuldigde premies worden als kosten verantwoord.

Voor per balansdatum nog niet betaalde premies wordt een schuld opgenomen. De risico's voor prijsindexatie en beleggingsrendement kunnen mogelijk leiden tot aanpassing van de toekomstige bijdragen aan het Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. In geval van een tekort bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn heeft de Stichting geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen anders dan toekomstig hogere premies.

Het pensioenfonds PFZW heeft een dekkingsgraad van 96,5% ultimo 2019 (2018: 101,3%). PFZW heeft in maart 2019 een nieuw herstelplan ingediend bij De Nederlandsche Bank (DNB). In het herstelplan staan de maatregelen die genomen worden om te zorgen dat de dekkingsgraad weer op het vereiste niveau komt. PFZW heeft 8 jaar de tijd om weer op de dekkingsgraad van 124,4% te komen.

Dit zijn de maatregelen die nu in het herstelplan zijn opgenomen:

- de pensioenen niet verhogen bij een dekkingsgraad onder de 110%;
- de pensioenen verhogen met slechts een deel van de loonstijging (indexeren) bij een dekkingsgraad hoger dan 110%;
- een opslag voor herstel in de premie van 2%, deze opslag is al opgenomen in de huidige premie.

Als de aannames onder het herstelplan niet uitkomen en het echt niet anders kan, is PFZW genoodzaakt de pensioenen te verlagen en zal tijdelijk een extra premie van 2,5% worden gevraagd.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

Kasstromen in vreemde valuta worden omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers.

Belastingen, rentebaten en soortgelijke opbrengsten, alsmede rentelasten en soortgelijke kosten, worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract wordt voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.



7.6 Toelichting op de balans per 31 december 2019

Activa	31-12-2019	31-12-2018
MATERIËLE VASTE ACTIVA		
Benodigd voor de bedrijfsvoering		
Aanschafwaarde per 1 januari	€ 94.102	€ 96.236
Cumulatieve afschrijving t/m vorig boekjaar	€ -89.841	€ -88.470
Boekwaarde per 1 januari	€ 4.261	€ 7.766

Investerings	€ 16.682	€ -
Desinvesteringen	€ -15.144	€ -2.134
Cumulatieve afschrijving desinvestering	€ 15.144	€ 1.340
Afschrijving	€ -3.105	€ -2.711
Boekwaarde per 31 december	€ 17.838	€ 4.261

Cumulatieve aanschafwaarde per 31 december	€ 95.640	€ 94.102
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december	€ -77.802	€ -89.841
Boekwaarde per 31 december	€ 17.838	€ 4.261

Direct in gebruik voor de doelstelling		
Boekwaarde per 31 december	€ -	€ -
Totaal materiële vaste activa	€ 17.838,00	€ 4.261,00

* Voor een specificatie per investering verwijzen wij u naar bijlage 1. Inventaris wordt afgeschreven in 5 jaar en hardware in 3 jaar.

VORDERINGEN		
Debiteuren	€ 93.762	€ 31.113
Overige debiteuren	€ -	€ -
Voorziening dubieuze debiteuren	€ -675	€ -
Stand per 31 december	€ 93.087	€ 31.113

OVERIGE OVERLOPENDE ACTIVA		
Vooruitbetaalde posten	€ -	€ 11.978
Rente spaarrekening	€ -	€ 59
Te ontvangen subsidies projecten	€ 32.050	€ 38.299
Totaal overige overlopende activa	€ 32.050	€ 50.336

LIQUIDE MIDDELEN		
ING bank	€ 1.053	€ 24.252
ING bank spaarrekening	€ 85.875	€ 30.327
Triodos Bank	€ 35.186	€ 65.247
Triodos Internet Rendementrekening	€ 281.763	€ 32.436
ASN Bank	€ 175.060	€ 150.000
Kruisposten	€ -	€ -
Kas	€ 65	€ 229
Stand per 31 december	€ 579.002,00	€ 302.491,00

* De liquide middelen zijn ter vrije besteding van de instelling.

Passiva	31-12-2019	31-12-2018
RESERVES EN FONDSEN		
RESERVES		
Stichtingskapitaal	€ 45	€ 45
<u>Continuïteitsreserve</u>		
Stand per 1 januari	€ 173.934	€ 166.508
Resultaatbestemming	€ 12.060	€ 7.426
Stand per 31 december	€ 185.994	€ 173.934
<u>Egalisatiereserve provincie</u>		
Stand per 1 januari	€ -	€ -
Resultaatbestemming	€ 44.470	€ -
Stand per 31 december	€ 44.470	€ -
<u>Reserve financiering activa bedrijfsvoering</u>		
Stand per 1 januari	€ 4.095	€ 7.766
Resultaatbestemming	€ 13.743	€ -3.671
Stand per 31 december	€ 17.838	€ 4.095
<u>Bestemmingsreserve herhuisvesting</u>		
Stand per 1 januari	€ -	€ -
Resultaatbestemming	€ 22.500	€ -
Stand per 31 december	€ 22.500	€ -
<u>Bestemmingsreserve professionalisering project/urenadministratie</u>		
Stand per 1 januari	€ -	€ -
Resultaatbestemming	€ 5.000	€ -
Stand per 31 december	€ 5.000	€ -
<u>Bestemmingsreserve circulaire economie</u>		
Stand per 1 januari	€ 14.250	€ 14.250
Resultaatbestemming	€ -	€ -
Stand per 31 december	€ 14.250	€ 14.250
<u>Bestemmingsreserve burgerinitiatief</u>		
Stand per 1 januari	€ 9.250	€ 11.750
Resultaatbestemming toevoeging	€ -	€ -
Onttrekking	€ -	€ -2.500
Stand per 31 december	€ 9.250	€ 9.250
Totaal reserves	€ 271.847	€ 201.574

Passiva	31-12-2019	31-12-2018
FONDSEN		

<u>Casimir Fonds</u>		
Stand per 1 januari	€ 3.110	€ 3.110
Bestedingen		€ -
Resultaatbestemming	€ -	€ -
Stand per 31 december	€ 3.110	€ 3.110

* Dit fonds is ontstaan na een schenking van de heer Casimir. Periodiek wordt een prijs uitgereikt aan Brabantse burgers die een positieve bijdrage aan het milieu hebben geleverd. De kosten voor deze prijs worden middels de resultaatbestemming onttrokken aan dit fonds.

<u>Fonds juridische procedures</u>		
Stand per 1 januari	€ 22.717	€ 19.953
Resultaatbestemming toevoeging	€ 10.000	€ 15.000
Resultaatbestemming onttrekking	€ -19.522	€ -12.236
Stand per 31 december	€ 13.195	€ 22.717

* In de contracten met twee van de terreinbeherende organisaties is vastgesteld dat van de jaarlijkse bijdrage per organisatie een bedrag van € 5.000 wordt toegevoegd aan het fonds juridische procedures. De BMF voegt vanuit de vrij besteedbare gelden van de Nationale Postcodeloterij tevens een bedrag van € 5.000 toe. De jaarlijkse kosten inzake juridische procedures worden uit dit fonds onttrokken. Op deze wijze wordt gewaarborgd dat provinciale subsidies niet worden gebruikt voor juridische procedures.

Totaal fondsen	€ 16.305	€ 25.827
Totaal Reserves en Fondsen	€ 288.152	€ 227.401

RESULTAATBESTEMMING		
Het resultaat is als volgt toegevoegd/onttrokken aan de reserves en fondsen:		
Toevoeging continuïteitsreserve	€ 12.060	
Onttrekking reserve financiering activa	€ 13.743	
Onttrekking Casimir fonds	€ -	
Toevoeging egaliseringsreserve subsidies	€ 44.470	
Toevoeging bestemmingsreserve herhuisvesting	€ 22.500	
Toevoeging bestemmingsreserve professionalisering project/urenadministratie	€ 5.000	
Toevoeging bestemmingsfonds juridische procedures	€ 10.000	
Onttrekking bestemmingsfonds juridische procedures	€ -19.522	
Totaal resultaatbestemming	€ 88.251	

* Het Algemeen Bestuur heeft besloten om de continuïteitsreserve aan te vullen met een bedrag van € 12.060 ter verdere versterking van de continuïteitspositie van de BMF. De stand van het continuïteitsreserve komt daarmee per 31-12-2019 op € 185.994,-. Met dat saldo blijft de BMF nog steeds ver onder afgesproken norm binnen de Natuur en Milieufederaties. De continuïteit van de organisatie en de mogelijkheden om ook op de (middel)lange termijn haar doelstellingen te kunnen blijven nastreven, blijft daarom een punt van zorg voor het Algemeen Bestuur.

LANGLOPENDE SCHULDEN		
Stand per 1 januari	€ 10.000	€ 20.000
Aflossingsverplichting volgend boekjaar	€ -10.000	€ -10.000
Totaal langlopende schulden	€ -	€ 10.000

* In 2010 is er een overeenkomst tot stand gekomen met de Provincie Noord-Brabant inzake de terugbetaling van de subsidiegelden NUBL-project Aanpak Milieuzorg op Recreatiebedrijven. De terugbetaling zal in 10 jaar, zonder rentetoeslag plaatsvinden. In 2011 is een bedrag van € 11.225 betaald. Vanaf 2012 t/m 2020 zal jaarlijks een bedrag van € 10.000 worden betaald.

Passiva	31-12-2019	31-12-2018
KORTLOPENDE SCHULDEN		
Crediteuren	€ 36.180	€ 46.028
Aflossingsverplichting terug te betalen subsidiegelden	€ 10.000	€ 10.000
Omzetbelasting af te dragen	€ 2.628	€ 8.246
Te betalen loonheffing	€ 14.410	€ 20.102
Te betalen pensioenpremies	€ 6.743	€ 8.998
Te betalen accountantskosten	€ 11.875	€ 8.650
Verplichting vakantietoeslag	€ 22.494	€ 10.427
Verplichting vakantiedagen	€ 46.938	€ 31.254
Te betalen eindejaarsuitkering	€ 18.961	€ -
Vooruitontvangen op projecten	€ 218.081	
Overige overlopende passiva	€ 18.015	€ 7.095
Totaal kortlopende schulden	€ 406.325	€ 150.800

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

- Huur gebouwen.

Het huurcontract is per 1 juli 1993 aangegaan en heeft een onbepaalde looptijd. De opzegtermijn bedraagt drie maanden. De huur bedraagt m.i.v. 1 januari 2020, € 2.062 per maand.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich na balansdatum 31 december 2019 geen gebeurtenissen voorgedaan welke in deze jaarrekening zijn te vermelden.

7.7 Toelichting op de staat van baten en lasten per 31 december 2019

Omschrijving	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
BATEN			
<u>Particulieren</u>			
Contributies	€ 1.935	€ 4.160	€ 3.930
Donaties	€ 8.289	€ 7.000	€ 7.625
Totaal	€ 10.224	€ 11.160	€ 11.555

<u>Bedrijven</u>			
Projectbijdragen	€ 16.258	€ -	€ -
Totaal	€ 16.258	€ -	€ -

<u>Verbonden organisaties zonder winststreven</u>			
Vrij besteedbare gelden	€ 118.000	€ 118.000	€ 118.000
Projectbijdragen	€ 105.900	€ 16.000	€ 12.766
Totaal	€ 223.900	€ 134.000	€ 130.766

*De looptijd van de toezegging van de Nationale Postcode Loterij loopt, per rapportdatum, tot en met 2020.

<u>Subsidies en overheden</u>			
Reguliere Subsidie Provincie	€ 444.699	€ 444.699	€ 444.699
Subsidies overige projecten Provincie	€ 75.060	€ 70.950	€ 67.441
Subsidies projecten overige overheden	€ -	€ 15.000	€ 500
Totaal	€ 519.759	€ 530.649	€ 512.640

<u>Andere organisaties zonder winststreven</u>			
Bijdrage terreinbeherende organisaties	€ 72.150	€ 71.438	€ 70.521
Overige projectbijdragen	€ 61.877	€ 20.000	€ 21.357
Totaal	€ 134.027	€ 91.438	€ 91.878

<u>Overige baten</u>			
Baten voorgaand jaar	€ -	€ -	€ -
Tegenprestatie levering producten/diensten	€ 8.767	€ -	€ 10.549
Totaal	€ 8.767	€ -	€ 10.549

LASTEN			
<u>Personeelskosten</u>			
Salariskosten	€ 378.059	€ 390.000	€ 412.797
Eindejaarsuitkering	€ 13.934	€ 15.600	€ -
Totaal bruto loon	€ 391.993	€ 405.600	€ 412.797

Sociale lasten	€ 67.517	€ 61.000	€ 79.105
Pensioenpremies	€ 30.073	€ 33.000	€ 39.281
Ontvangen ziekengelden	€ -	€ -	€ -10.352
Ontvangen loonkostensubsidies	€ -	€ -	€ -

Omschrijving	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
Reis- en verblijfskosten	€ 19.780	€ 20.000	€ 22.399
Vergoeding telewerken	€ 175	€ 1.000	€ 800
Deskundigheidsbevordering	€ 2.336	€ 15.000	€ 10.299
Ziekteverzekering	€ 3.930	€ 18.000	€ 15.546
Arbodienst	€ 486	€ 1.000	€ 786
Inhuur personeel	€ 54.771	€ 50.000	€ 12.748
Werving personeel	€ 1.863	€ 4.000	€ 240
Vrijwilligersvergoeding/werkervaringsplaats	€ 5.291	€ 5.000	€ 5.422
Overige personeelskosten	€ 4.323	€ 5.000	€ 7.299
Totaal	€ 582.538	€ 618.600	€ 596.370

Gemiddelde personeelsbezetting (in FTE)	7,0	10,0	8,0
---	-----	------	-----

<u>Huisvestingskosten</u>			
Huur	€ 19.025	€ 18.000	€ 17.670
Energiekosten	€ 4.745	€ 5.000	€ 4.933
Servicekosten	€ 1.609		
Schoonmaakkosten	€ 3.979	€ 4.500	€ 4.328
Overige huisvestingskosten	€ 1.876	€ 500	€ 640
Totaal	€ 31.234	€ 28.000	€ 27.571

<u>Bureaunkosten</u>			
Telefoonkosten	€ 3.504	€ 5.000	€ 4.870
PR-materiaal/website	€ 6.667	€ 5.000	€ -
Acquisitiekosten	€ -	€ 2.000	€ -
Kopieer- en drukwerkkosten	€ 3.313	€ 3.000	€ 3.110
Kantoorbenodigdheden en porti	€ 876	€ 1.000	€ 1.129
Documentatie en vakliteratuur	€ 1.004	€ 500	€ 597
Computermaterialen en onderhoud	€ 297	€ 1.000	€ 339
Ondersteuning netwerkbeheer	€ 13.987	€ 10.000	€ 9.025
Representatiekosten	€ 562	€ 1.000	€ 362
Contributies en bijdragen	€ 4.603	€ 2.500	€ 4.615
Software	€ 4.754	€ 2.000	€ 3.065
BMF Klimaatneutraal	€ -	€ 1.000	€ -
Totaal	€ 39.567	€ 34.000	€ 27.112

<u>Organisatiekosten</u>			
Administratiekosten	€ 13.896	€ 12.000	€ 14.695
Accountants- en advieskosten	€ 10.680	€ 6.000	€ 5.780
Kosten CBF-keurmerk	€ 2.147	€ 2.000	€ 2.110
Burgerinitiatief/activiteitenfonds	€ 1.250	€ 1.500	€ 2.500
Kosten Raad van Toezicht	€ 356	€ 1.000	€ -
Vergaderkosten	€ 5.022	€ 5.000	€ 5.657
Juridische kosten en leges	€ 19.522	€ 8.000	€ 12.236
Overige	€ 950	€ -	€ -

7 | Jaarrekening

Omschrijving	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
Correcte aftrekbare voorbelasting	€ 29.646	€ 20.000	€ 19.588
Zakelijke verzekeringen	€ 475	€ 1.000	€ 475
Totaal	€ 83.944	€ 56.500	€ 63.041

<u>Afschrijvingskosten</u>			
Afschrijvingskosten inventaris	€ 440	€ 1.750	€ 729
Afschrijvingskosten automatisering	€ 2.666	€ 2.000	€ 2.540
Totaal	€ 3.106	€ 3.750	€ 3.269

<u>Financieringskosten</u>			
Rente en bankkosten	€ 1.606	€ 750	€ 616
Totaal	€ 1.606	€ 750	€ 616

<u>Projectkosten</u>	€ 82.690	€ 25.000	€ 34.284
-----------------------------	-----------------	-----------------	-----------------

<u>Lasten voorgaande jaren</u>			
Afwikkeling projecten	€ -	€ -	€ -
Overige lasten voorgaande jaren	€ -	€ -	€ 1.108
Totaal	€ -	€ -	€ 1.108

7.8 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Bezoldiging topfunctionarissen

Bedragen x € 1	F. Dingemans	M. Mouwen
Functiegegevens	Directeur	Adj. Directeur
Aanvang en einde functievervulling	19/8/19-31/12/19	27/5/19-31/12/19
Omvang dienstverband	1,0	0,83
Dienstbetrekking	ja	ja
Beloning	25.816	26.694
Beloning belastbaar op termijn	2.478	2.563
Subtotaal	28.294	29.257

Individueel toepasselijke bezoldingsmaximum	71.753	96.996
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0
Totale bezoldiging	28.294	29.257

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan.	n.v.t	n.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t	n.v.t

GEGEVENS 2019 bedragen x € 1	J. Hogenboom	
Functiegegevens	Interim directeur	
Kalenderjaar	2019	2018
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01/01 - 30/06	01/11 - 31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	6	2
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 187	€ 182
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 142.200	€ 50.600
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 126.934	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 50.579	€ 10.800
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 61.379	

-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t
Bezoldiging	€ 61.379

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t

8 | Overige gegevens

Stichting Brabantse Milieufederatie
Spoorlaan 434b
5038 CH TILBURG

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de dagelijkse bestuur en het algemeen bestuur van Stichting Brabantse Milieufederatie

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 (pagina 49 tot en met 63) van Stichting Brabantse Milieufederatie gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Brabantse Milieufederatie, te Tilburg per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties en met de bepaling van en krachtens de Wet Normering Topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019 met een balanstotaal van € 721.977;
2. de staat van baten en lasten voor het boekjaar eindigend op 31 december 2019 met een resultaat van € 88.251 (overschot);
en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de aan de subsidie verbonden verplichtingen met een financieel effect, zoals vastgelegd in de subsidiebeschikking zijn nageleefd, voor zover dit in redelijkheid te toetsen is. Deze verplichtingen zijn opgesomd in artikel 4 van Regeling controleprotocol subsidies Noord-Brabant.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol Wet Normering Topinkomens vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Brabantse Milieufederatie te Tilburg, zoals vereist in de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;
- bijlage 1: Toelichting urenadministratie;
- bijlage 2: Ontvangen projectsubsidies Stichting De Natuur en Milieufederaties 2019.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 'Fondsenwervende organisaties' vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties en de bepalingen van en krachtens de Wet Normering Topinkomens (WNT). In dit kader is het dagelijks bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het dagelijks bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het dagelijks bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de onderstaande bijlage bij onze controleverklaring.

Was getekend te Sliedrecht, 26 juni 2020.

WIT accountants B.V.
P. Alblas RA

Bijlagen.

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2019 van Stichting Brabantse Milieufederatie te Tilburg

Wij hebben onze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het dagelijks en algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Bijlagen

Bijlage 1 | Toelichting urenadministratie

Hieronder volgt een overzicht van geregistreerde uren voor de verschillende financiers, niet zijnde projecten.

Urenoverzichten per financier

1. Door de provincie gefinancierde uren

Activiteit	Begroot	Geregistreerd	Percentage
Thema Natuur en landschap			
Beïnvloeden van beleid van provincie en gemeenten door lobbyactiviteiten, zienswijzen of procedures, samen met onze aangesloten organisaties en partners, gericht op het beschermen van natuur- en landschapswaarden en het bijdragen aan ruimtelijke kwaliteit en biodiversiteit.	225	398	177%
Advisering van overheden, adviesbureaus en achterbanorganisaties.	400	476	119%
Het deelnemen aan verschillende overlegtafels waar we gevraagd worden onze kennis en expertise met betrekking tot biodiversiteit, landschaps- en natuurwaarden in te brengen.	175	60	34%
Reageren en inspelen op actuele ontwikkelingen die van invloed zijn op de kwaliteit van natuur, landschap of biodiversiteit in de provincie Noord-Brabant ten einde schade te voorkomen	250	302	121%
Totaal thema Natuur en landschap	1.050	1.236	118%

Thema Water en ondergrond			
Het bijwonen van en bijdragen aan (een selectie van) bodem en water gerelateerde beleidsoverleggen. Dat doen we mede namens de terreinbeherende organisaties.	225	222	99%
Samen met aangesloten organisaties bevorderen van beleid dat gericht is op bodem- en waterkwaliteit en de beschikbaarheid van voldoende water.	300	0	0%
Schrijven van adviezen en artikelen t.b.v. bewustwording over de afname van bodem- en waterkwaliteit en de waterbeschikbaarheid.	200	44	22%
Het gevraagd en ongevraagd uitwisselen van kennis en het geven van advies aan particulieren, achterbanorganisaties en andere belanghebbende partijen.	200	59	30%
Reageren en inspelen op actuele ontwikkelingen of incidenten die van invloed zijn op de kwaliteit van water en ondergrond in de provincie Noord-Brabant teneinde schade te voorkomen.	100	38	38%
Totaal thema Water en ondergrond	1.025	363	35%

Activiteit	Begroot	Geregistreerd	Percentage
Thema Landbouw			
Beïnvloeden beleid van provincie en gemeentes en samen met partners organiseren van bijeenkomsten gericht op verduurzaming van de landbouw.	400	508	127%
Kritisch volgen van ontwikkelingen in de agrarische sector, schrijven van rapporten en opiniestukken t.b.v. bewustwording problematiek van de veehouderij.	400	446	112%
Ondersteunen van het Netwerk Goed Boeren	250	203	81%
Voorfase Project Brabants Bodem	0	9	
Totaal thema Landbouw	1.050	1.166	111%

Activiteit	Begroot	Geregistreerd	Percentage
Thema Duurzame economie			
Het maken, onderhouden en communiceren van visiedocumenten, afwegingskaders en onderzoeksrapporten t.b.v. bewustwording over een duurzame economie.	100	182	182%
BMF participeert bestuurlijk in de halfjaarlijkse BEA-bijeenkomsten.	100	25	25%
De BMF werkt samen met haar bestaande en potentiële nieuwe achterban aan een agenda Duurzame economie.	100	140	140%
Het bouwen aan een netwerk circulaire economie. Met koplopers en partners brengen we het gesprek op gang hoe we in Brabant circulair kunnen wonen, werken en leven.	100	73	73%
Beïnvloeden beleid van overheden door lobbyactiviteiten, samen met partners, gericht op de transitie naar een duurzame economie.	150	205	137%
Totaal thema Duurzame economie	550	625	114%

Activiteit	Begroot	Geregistreerd	Percentage
Algemene activiteiten			
Organiseren van cursussen en informatiebijeenkomsten.	250	0	0%
Algemene communicatie via website, social media en pers.	500	486	97%
Onderhouden van politieke contacten.	200	142	71%
Totaal Algemene activiteiten	950	628	66%

TOTAAL	4.625	4.018	87%
---------------	--------------	--------------	------------

2. Door de terreinbeherende organisaties gefinancierde uren

Activiteit	Begroot	Geregistreerd	Percentage
Het bijwonen van en bijdragen aan (een selectie van) bodem en water gerelateerde beleidsoverleggen. Dat doen we mede namens de terreinbeherende organisaties.	375	0	0%
Organiseren en ondersteunen van het natuurbeschermingsoverleg tussen terreinbeherende organisaties, particulier grondbezit, provincie, Ministerie van EZ en BMF. Het organiseren van verdiepingsdagen rondom natuurthema's.	250	243	97%
Beïnvloeden van beleid van provincie en gemeenten door lobbyactiviteiten, zienswijzen of procedures, samen met onze aangesloten organisaties en partners, gericht op het beschermen van natuur- en landschapswaarden en het bijdragen aan ruimtelijke kwaliteit en biodiversiteit.	375	0	0%
Het deelnemen aan verschillende overlegtafels waar we gevraagd worden onze kennis en expertise met betrekking tot biodiversiteit, landschaps- en natuurwaarden in te brengen.	175	0	0%
Reageren en inspelen op actuele ontwikkelingen die van invloed zijn op de kwaliteit van natuur, landschap of biodiversiteit in de provincie Noord-Brabant ten einde schade te voorkomen	100	0	0%
Totaal	1.275	243	19%

3. Door de Nationale Postcodeloterij gefinancierde uren

Activiteit	Begroot	Geregistreerd	Percentage
Samen met Brabanders beschermen van natuur en biodiversiteit tegen onwenselijke ruimtelijke plannen en hierover helder communiceren met de buitenwereld.	400	262	66%
Het samen met Brabanders indienen van zienswijzen en indien nodig voeren van procedures.	150	127	85%
Adviseren van bedrijven en overheden.	200	129	65%
Ontwikkelen campagnes rondom voor BMF belangrijke thema's.	400	91	23%
Totaal	1.150	609	53%

Verantwoording

Provincie

De BMF heeft in 2019 87% van de door de provincie gefinancierde uren daadwerkelijk geregistreerd op activiteiten uit het jaarplan. Dit in tegenstelling tot andere jaren waarin er veel meer uren werden geregistreerd dan waarvoor de BMF financiering ontving (2018: +338, 2017: +803, 2016: +560). Deze onderschrijding was met name het gevolg van een tijdelijke onderbezetting op de werkvelden Water en ondergrond en Communicatie (zie hierna).

Terreinbeherende organisaties

Vanwege de tijdelijke onderbezetting zijn er relatief weinig uren geregistreerd op activiteiten die zijn uitgevoerd ten behoeve van de terreinbeherende organisaties (19%). Dit in tegenstelling tot andere jaren waarin er vaak meer uren werden geregistreerd dan waarvoor de BMF financiering ontving (2018: -88, 2017: +58, 2016: +228). Omdat veel activiteiten zowel ten behoeve van de provincie als de terreinbeherende organisaties zijn uitgevoerd, is deze onderschrijding niet opgemerkt.

Nationale Postcode Loterij

Van de bijdrage die is ontvangen vanuit de Nationale Postcode Loterij is 53% besteed aan concrete activiteiten uit het jaarplan 2019. Het overige deel van de subsidie is gebruikt ter dekking van kosten.

Binnen de zeer beperkte bezetting in 2019 heeft de BMF er alles aan gedaan om de afgesproken doelen te bereiken. Ondanks dat het aantal geregistreerde uren in absolute zin is achtergebleven bij de begroting, hebben we zo effectief mogelijk gewerkt om zoveel mogelijk zichtbare resultaten te boeken en

onze afspraken met de financiers zoveel mogelijk na te komen. Hieronder volgt een nadere toelichting van de impact die de BMF heeft bereikt binnen de verschillende werkvelden.

Thema Water en ondergrond

Gedurende een half jaar is er bij de BMF geen structurele bezetting op het thema Water en ondergrond geweest. Dringende werkzaamheden werden opgepakt door andere medewerkers, waardoor zij zelf weer minder uren konden realiseren op hun eigen werkveld. Op die manier heeft de BMF getracht om zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de vragen en wensen vanuit de financiers, bijvoorbeeld door wel zoveel mogelijk deel te nemen aan bodem en water gerelateerde beleidsoverleggen en te reageren op actuele ontwikkelingen, en onze kennis te delen met particulieren, achterbanorganisaties en andere belanghebbende partijen. We zijn actief partner in het breed bestuurlijk grondwateroverleg en het Regionaal Bestuurlijk Overleg Maas en hebben input geleverd aan de visie Klimaatadaptatie. Het onderzoek Watervraag natuur is onder onze leiding samen met de terreinbeherende organisaties van start gegaan.

Algemene activiteiten

Door het vertrek van de communicatiemedewerker per augustus 2018 zijn niet alle begrote uren voor communicatieactiviteiten gerealiseerd. De hoogstnoodzakelijke communicatiewerkzaamheden (onderhouden website en social media) zijn uitgevoerd door een vrijwilliger, tot per 1 juni 2019 weer een communicatiemedewerker kon worden aangesteld. Daarnaast is er tijdelijke ondersteuning geweest door een externe medewerker vanuit de koepelorganisatie van de

natuur- en milieufederaties. Er zijn in 2019 minder cursussen en informatiebijeenkomsten georganiseerd, maar kennis en informatie is zoveel mogelijk via nieuwsbrieven en social media gedeeld. Ook was de BMF zichtbaar rondom de Provinciale Statenverkiezingen in het voorjaar van 2019.

Stikstof

Graag laten we hier niet onvermeld dat de BMF in het najaar door het College van Gedeputeerde Staten is gevraagd om een actieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de Brabantse Aanpak Stikstof. Gegeven het feit dat we achterliepen in de realisatie van uren, heeft de BMF toen aangegeven hier geen aparte financieringsaanvraag voor in te dienen, maar die inzet te plegen vanuit de ruimte binnen het begrote aantal uren.

In het belang van een evenwichtige aanpak van het stikstofprobleem waarbij alle belangen voldoende aandacht zouden krijgen, heeft de BMF zich zowel voor als achter de schermen actief opgesteld in dit dossier. Daarbij hebben we ook nadrukkelijk onze achterban betrokken; hun input hebben we ingebracht in het Actieplan Stikstof en in het publieke debat dat daarop volgde. Daarmee gaven we invulling aan de provinciale ambitie om maatschappelijke partners op ambtelijk en bestuurlijk niveau actief te betrekken bij dit dossier.

Bijlage 2 | Ontvangen projectsubsidies Stichting De Natuur- en Milieufederaties 2019

Projectnummer	Projectnaam	Te ontvangen van het fonds 1-1-2019	In 2019 te ontvangen van het fonds	In 2019 ontvangen van het fonds	Te ontvangen van het fonds 31-12-2019
	Bijdrage 2019	€ -	€ 118.000	€ 118.000	€ -
P66	Casussen milieustudie wind op land	€ 5.210	€ -5.210		€ -
P94	Website Natuurinclusief landbouwiniatief.nl	€ 960	€ -960	€ -320	€ -
P97	Dagelijke bestuur	€ 1.280	€ -1.280		€ -
P104	Energietuinen			€ 20.000	
P106	Circulaire economie			€ 1.920	€ 960
P107	Ondersteuning energie-initiatieven			€ 2.000	€ 1.000
P108	Participatiecoalitie			€ 73.900	€ 25.100
P109	Agrarisch natuurbeheer/landbouw			€ 8.400	€ 3.800
		€ 7.450	€ 110.550	€ 223.900	€ 30.860

In 2019 is 83,0 % (2018: 96,9) van alle toekenningen in Stichting De Natuur- en Milieufederaties afkomstig van de Nationale Postcode Loterij.



**We komen
ook op
plekken
zonder
postcode.**

Een mooi en duurzaam Nederland voor iedereen! Dat is waar de Natuur en Milieufederaties zich voor inzetten. Bijvoorbeeld met Plan Boom. Door 10 miljoen bomen in heel Nederland te planten, werken de Natuur en Milieufederaties samen met vrijwilligers en partners aan het verkleinen van de CO-2 uitstoot en maken we onze leefomgeving mooier, groener en gezonder.

18+ Speel bewust

De Natuur en Milieufederaties ontvangen sinds 1996 een bijdrage van € 56,1 miljoen. Deelnemers van de Postcode Loterij: bedankt! Dankzij u kunnen wij de Natuur en Milieufederaties en meer dan 100 andere organisaties financieel ondersteunen. En dankzij u heeft de Postcode Loterij sinds 1989 al ruim € 6,2 miljard aan goede doelen geschonken. **Samen voor een betere wereld: postcodeloterij.nl**

Dankzij u.









Brabantse Milieufederatie

Spoorlaan 434

5038 CH Tilburg

www.brabantsemilieufederatie.nl